

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Odolená Voda

Robert Šolta

© 2010 ČZU v Praze

!!!

**Místo této strany vložíte zadání bakalářské práce.
(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)**

!!!

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci Sociální a ekonomický rozvoj obce Odolená Voda jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2011

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Jakubu Husákovi, Ph.D. za cenné praktické a teoretické rady, za odborné vedení a pomoc, kterou mi ochotně nabídl při zpracování této práce.

Sociální a ekonomický rozvoj obce Odolená Voda

Social and economic development of the community Odolená Voda

Souhrn

Tématem této bakalářské práce je Sociální a ekonomický rozvoj obce Odolená Voda. Práce je členěna do jednotlivých kapitol, které na sebe vzájemně navazují. Nejprve jsou vymezeny základní pojmy a provedena stručná charakteristika obce včetně její historie. Poté je podrobně analyzováno současné sociální a ekonomické prostředí obce a na základě toho vypracována SWOT analýza. Práce je zakončena katalogem projektů, které při své realizaci budou mít zásadní vliv na budoucí rozvoj obce.

Summary

The theme of this thesis is the social and economic development of the community Odolena Voda. The work is divided into chapters, which build on each other. First, basic concepts are defined and implemented, including a brief description of the municipality's history. It is then analyzed in detail the current social and economic environment the municipality and on the basis of SWOT analysis. The work ends with a catalog of projects during their implementation will have a major impact on the future development of the community.

Klíčová slova: Odolena Voda, Region, Obyvatelstvo, Město, Obec, Urbanizace, Suburbanizace, SWOT analýza.

Keywords: Odolena Voda, Region, Population, City, Community, Urbanization, Suburbanization, SWOT analysis.

Obsah

<i>Obsah</i>	7
<i>Seznam obrázků a tabulek</i>	9
1. Úvod	10
2. Cíl práce a metodika	11
3. Literární rešerše	12
3.1 Regionální vědy – regionalistka	12
3.1.1 Regionalizace.....	12
3.1.2 Regionální politika.....	12
3.1.3 Regionální strategie.....	13
3.1.4 Regionální rozvoj.....	14
3.2 Urbanizace	14
3.2.1 Obyvatelstvo.....	15
3.2.2 Urbanismus.....	15
3.2.3 Suburbanizace.....	16
3.2.4 Desurbanizace.....	16
3.2.5 Reurbanizace.....	16
3.2.6 Urban Sprawl.....	16
3.3 Region	17
3.3.1 Stát.....	17
3.3.2 Kraj.....	17
3.3.3 Venkov.....	18
3.4 Obec	18
3.4.1 Zastupitelstvo obce.....	19
3.4.2 Rada obce.....	20
3.4.3 Starosta.....	20
3.4.4 Místostarosta.....	21
3.4.5 Spolupráce mezi obcemi.....	21
3.4.6 Připojení obce.....	21
3.4.7 Rozpočet obce, kraje.....	22
3.4.8 Referendum.....	23
3.5 Sídlo	23
3.5.1 Město.....	24
3.5.2 Městys.....	24
3.5.3 Venkovská sídla.....	25
3.5.4 Vesnice.....	25
3.5.5 Víška.....	25
3.5.6 Samota.....	26
3.6 Evropská unie (EU)	26
3.6.1 Regionální politika EU.....	27
3.6.2 Nástroje regionální politiky EU.....	28

4. Základní charakteristika.....	29
4.1. Historie obce	29
4.2. Charakteristika obce.....	31
5. Analýza dosažených výsledků.....	32
5.1. Obyvatelstvo	32
5.1.1 Vývoj počtu obyvatel	32
5.1.3 Struktura obyvatel podle věku a pohlaví.....	35
5.2 Občanská vybavenost	36
5.2.1 Školství	36
5.2.2 Zdravotnictví a sociální péče	37
5.2.3 Obchody a služby	38
5.2.4 Ubytování a stravování	38
5.2.5 Kultura a sport.....	39
5.3 Doprava a technická infrastruktura.....	41
5.3.1 Doprava.....	41
5.3.2 Technická infrastruktura	42
5.4 Ekonomická charakteristika	43
5.4.1 Zemědělství a průmysl	43
5.4.2 Významní zaměstnavatelé obce	44
5.4.3 Nezaměstnanost	44
5.5 Správa města	45
5.6 Životní prostředí	45
5.7 SWOT ANALÝZA	46
5.7.1 Silné stránky (S).....	46
5.7.2 Slabé stránky (W).....	47
5.7.3 Příležitosti (O).....	47
5.7.4 Hrozby (T)	47
5.8 Katalog projektů	47
5.8.1 Projekt č. 1 Výstavba veřejného mezinárodního Letiště Vodochody.....	47
5.8.2 Projekt č. 2 Ekopark Odolena Voda.....	48
5.8.3. Porovnání a zhodnocení projektů.....	49
6. Závěr.....	50
7. Seznam použitých zdrojů	52
7.1. Seznam použité literatury:	52
7.2. Internetové zdroje:.....	52
8. Přílohy	53

Seznam obrázků a tabulek

OBRÁZEK 1: VÝVOJ POČTU OBYVATEL V OBCI ODOLENA VODA V LETECH 1869 - 2009..... 34

TABULKA 1: SROVNÁNÍ POČTU OBYVATEL K 31. 12. 2009..... 32

TABULKA 2: SROVNÁNÍ POČTU OBYVATEL V JEDNOTLIVÝCH VĚKOVÝCH KATEGORIÍCH
K 31. 12. 2009..... 35

1. Úvod

Každé město, městečko i vesnice má svou historii. Jeho součástí nejsou jen jejich obyvatelé, každodenní dění či osudy jednotlivců a jejich rodin, ale i prostředí ve kterém se narodili, žili a umírali. V průběhu století se měnila nejen rozloha obcí a měst, ale významnou změnou procházel vzhled a funkčnost jednotlivých staveb. Vlivem lidské činnosti se proměnila i okolní krajina. A právě tyto proměny byly hlavní inspirací při výběru téma této Bakalářské práce, kterým je Sociální a ekonomický rozvoj města Odolena Voda a k němu přidružených obcí Dolínka a Čenkov. Toto téma se mi jeví na zpracování Bakalářské práce velice zajímavé, vzhledem k tomu, že v obci již více než 10 let trvale žiji, trávím zde většinu volného času a předpokládám zde i nadále trvale žít. A právě proto mne problematika jejího rozvoje, ve kterém vidím obrovský potenciál velmi zajímá. Obec a od roku 1998 město Odolena voda má velice zajímavou historii a právě sociální a ekonomický rozvoj, kterým obec v minulosti procházela a v současnosti neustále prochází je tématem, kterým se budu zabývat v této práci. Především výborná poloha a dostupnost do hlavního města Prahy má největší zásluhu na rozkvět obce, především z pohledu nové výstavby rodinných domů, kterými je v současnosti celé město kolem dokola obklopeno. Také volné zahrady a plochy vně města se většinou přeměnily na stavební pozemky, respektive nově postavené rodinné domy. Klíčovým aspektem, který velmi změní ráz města a blízkého okolí a bude mít dle mého názoru obrovský vliv na ekonomický rozvoj celého regionu je výstavba mezinárodního letiště, které by se po Pražské Ruzyni mělo stát druhým největším letištěm v České republice. Dalším zajímavým přínosem pro město svou unikátností a jedinečností v rámci celé České republiky, který mne také přiměl k psaní této Bakalářské práce je projekt Ekopark Odolena Voda. Oba tyto pro město tak významné a důležité projekty z hlediska dalšího sociálního a ekonomického rozvoje budou blíže rozpracovány v kapitole 5.9 Katalog projektů.

2. Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této Bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit dosavadní sociální a ekonomický rozvoj města Odolena Voda. Hlavní pozornost bude zaměřena především na sociální a ekonomické změny, které ovlivnily rozvoj obce v jednotlivých historických etapách a dále také na současnou sociální a ekonomickou situaci obce a její možný budoucí vývoj. V závěru práce budou shrnuty veškerá fakta a nejdůležitější problémy obce z mého pohledu, jako autora práce. Nejprve bude tedy podrobně analyzováno sociální a ekonomické prostředí obce a na základě tohoto vypracována SWOT analýza obce. Metoda SWOT analýzy je v evropských podmínkách již zcela běžně používána v oblasti státní správy a samosprávy při regionálním plánování. Podstata této metody je v porovnávání silných a slabých stránek obce, vnější příležitosti a hrozby. Zpracování této Bakalářské práce je postaveno na sekundární analýze dat ze dvou typů zdrojů. Prvním zdrojem jsou data Českého statistického úřadu zveřejňovaná na webových stránkách, převážně ze sčítání lidu, domů a bytů. Druhým typem zdrojů je odborná literatura a také literatura místního regionu, především měsíčníku Odolen, což je zpravodaj města Odolena Vody, který město vydává již od prosince roku 1989. Tento zpravodaj přináší informace a zajímavosti o dění ve městě, rozhovory se starostkou, o čem jednala rada města a zastupitelstvo, vyhlášky města. Kromě těchto informací přináší zprávy o činnosti místních spolků a organizací a také pozvánky na různé sportovní akce, které město pro své občany pořádá. Dalším a neméně důležitým zdrojem informací pro psaní této bakalářské práce je měsíčník Náš Region což jsou noviny „rodinného“ typu. Tyto noviny přináší kulturní a praktické regionální informace a mapují nákupní možnosti a podnikatelské prostředí v regionu. Vysoká čtenost je zajištěna právě úzkým regionálním vymezením a také kvalitou a rozsahem poskytovaných informací. Na sestavení základního textu Bakalářské práce je použit textový editor Microsoft Word. Tabulky a grafy jsou zpracovány pomocí Microsoft Excel.

3. Literární rešerše

Vymezení základních pojmů:

3.1 Regionální vědy – regionalistka

Je chápána jako rámcový a souhrnný obor, zabývající se studiem prostorových jevů, procesů a vztahů. Shrňeme-li, základem zkoumání regionálních věd je studium regionu (určitého konkrétního nebo vymezeného území) v jeho mnohotvárné podobě.[1]

3.1.1 Regionalizace

Činnost směřující k vymezení regionů. Úkolem regionalizace je stanovit charakteristické rysy, procesy, způsob vývoje a vazby tak, aby byly ukázány typické charakteristiky regionu.[2] Rozlišujeme fyzicko-geografickou a socioekonomickou regionalizaci, dále regionalizaci v jednotlivých dílčích geografických disciplínách, např. geomorfologickou, klimatickou, hydrogeografickou, pedogeografickou a biogeografickou a rovněž regionalizaci průmyslu, zemědělství, dopravy, služeb a maloobchodu, cestovního ruchu a rekreace i obyvatelstva apod.[1]

3.1.2 Regionální politika

Existují desítky různorodých definic regionální politiky. Ve výkladovém slovníku “Dictionary of Human Geography“ je regionální politika definována jako “součást státní politiky, ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu, nebo jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst a na druhé straně opatření sloužící ke kontrole ekonomických aktivit v územích s nadprůměrným růstem.“[1] Cíle této politiky se jednotlivých zemích liší, nicméně společným rysem je pomoci ekonomicky chudým a problémovým regionům. Regionální politika úzce souvisí i se sociální politikou státu (např. v regionech s vysokou nezaměstnaností, nízkou úrovní příjmů apod.), s ekologickou politikou státu (např. v průmyslově zdevastovaných regionech) apod. Prvky regionální politiky se staly součástí hospodářské politiky v Evropském hospodářském společenství a po jeho transformaci i v Evropské unii.[3] Regionální politika představuje konkrétní projev úsilí společnosti o snížení (změnu) velikosti regionálních rozdílů. Rozdíly v socioekonomické vyspělosti

region však nejsou jediným důvodem pro existence regionální politiky. Regionální politiku je spíše nutno chápat jako součást souboru ekonomických a sociálních politik, pomocí níž se státy snaží dosáhnout národních cílů, jako je ekonomický růst, sociální a politická stabilita, rovnost šancí obyvatel i rozdělování příjmů způsobem, který většina obyvatel považuje za spravedlivý, a který je současně ekonomicky stimulující. Základním předpokladem pro existenci regionální politiky je kromě stanovení cílů i vymezení region, vůči kterým bude regionální politika uplatňována. Klíčovým prvkem regionální politiky je právě regionální selektivnost, tedy zaměření podpory jen na vybrané regiony. Existují přitom dva základní typy regionální politiky. Prvním je “strategická” regionální politika, která je zaměřena na dosažení vnější konkurenceschopnosti státu jako celku tím, že bude posílena konkurenceschopnost a aktivita jádrových aglomerací daného státu. Druhým základním typem regionální politiky je politika “pojišťovací”, tj. regionální politika orientovaná na zmírnění ekonomických a sociálních problémů v zaostávajících či strukturálně postižených regionech a na posílení vnitřní soudržnosti státu. Podstatně čtenější je pojetí regionální politiky jakožto politiky “pojišťovací”, zatímco strategické zaměření regionální politiky je v současnosti spíše vyjímečné. V případě “pojišťovací” regionální politiky, zaměřené na podporu hospodářsky nejslabších či nejproblémovějších region, je nutno zdůraznit, že pojem problémový region je pojem velmi relativní. Obecně také platí, že vyspělejší státy se vyznačují menšími meziregionálními rozdíly. V současnosti však dochází ke stále zřetelnějšímu přesunu výrobních kapacit i do rozvojových zemí s nesrovnatelně nižší cenovou hladinou, čímž dochází k „obcházení“ problémových regionů ve vyspělých státech. Proto je regionální politika stále více zaměřována na změnu sociální a ekonomické atmosféry zaostávajících regionů s cílem podpořit vlastní, endogenní potenciál těchto regionů a zejména podpořit aktivitu místních aktérů rozvoje. I přes rozporné zkušenosti s přínosem zahraničních investic pro regionální rozvoj zůstává však snaha o přitáhnutí nových-často zahraničních-investorů významnou součástí hospodářských i regionálních politik většiny vyspělých států.[4]

3.1.3 Regionální strategie

Představuje zcela konkrétní formu participace státní správy, samosprávy, podnikatelských subjektů, nejrůznějších občanských iniciativ a všeobecně obyvatel (konsensu) na formování vizí, směrů a cílů pro rozvoj socioekonomické struktury v konkrétním území. Jinak řečeno, regionální strategie není nic jiného, než poskytování

organizovaného prostoru k uvědomění, reflexi, v jakém stavu se území (obec, region) nachází v současnosti a v jakém prostředí bude muset obstát, včetně toho v jakém stavu bychom je chtěli za pár let mít a jak je toho možno dosáhnout.[1]

3.1.4 Regionální rozvoj

Úspěšné řešení regionálního rozvoje se opírá o celou řadu metodologických postupů, přístupů a procedur. Systém přístupů aplikovaný ve sféře regionálního rozvoje chápeme jako využívání organizovaných (uspořádaných) znalostí a jejich tvůrčí zhodnocení. Vědecký přístup k regionálnímu rozvoji má svou vlastní strukturu, přičemž se opírá o techniky, metody, principy, koncepce, hypotézy a teorie.[1]

3.2 Urbanizace

Tento pojem označuje masové stěhování z venkova, růst měst, velkoměst, konurbací (souvislých pásů měst) a megalopolí (mnohamilionových souměstí).[5] V odborné literatuře je urbanizace chápána jako součást celospolečenských změn. Urbanizace patří k procesům, které modifikují, nebo i mění sociální strukturu nejen určitého lokálního a regionálního společenství, ale i celé společnosti. Je procesem vedoucím ke změnám v chování jednotlivců i skupin obyvatel, ovlivňuje změny v sociálních vazbách, ve způsobu života, v hodnotových orientacích a v postojích. Urbanizace ovlivňuje celou řadu velmi významných oblastí života sídel a regionů, nejen ekonomickou, sociální a kulturní sféru života, ale také politickou orientaci i politickou kulturu.[1] Urbanizací se tedy rozumí vytváření silně koncentrovaného a povoláním i sociální příslušnosti diferenciovaného obyvatelstva s určitým městským způsobem života.[2] V odborné literatuře se můžeme setkat s mnoha typy vymezení pojmu urbanizace. Urbanizace vymežovaná jako:““...růst koncentrace obyvatelstva ve městech...““...pohyb lidí z malých obcí, zabývajících se hlavně nebo pouze zemědělstvím, do jiných obcí, obvykle větších, jejichž činnost je zaměřena převážně na správu, obchod, služby atd.““...proces přeměny venkovských oblastí v městské. Tento proces má výrazné důsledky v hospodářské struktuře obyvatelstva““...společenský, socioekonomický proces přeměňující životní formy i zvyky a odstraňující staleté rozdíly mezi městem a venkovem. Není to proces omezený jen na určitý prostor, nýbrž na celé území země.“[1] Proces urbanizace je třeba chápat nejen jako proces kvantitativní, ale i jako proces kvalitativní, jenž vede k racionalizaci práce, k úsporám firem, lokalit i celých regionů.[2] Jeden

z předních českých sociologů města Jiří Musil spojuje urbanizaci se změnou sídelně demografické struktury, s růstem měst a zvětšováním podílu osob žijících v městských střediscích a se vznikem nových urbanistických struktur. Ve své práci zdůrazňuje nutnost harmonizování ekonomických, územně technických, sociálních, kulturních a ekologických cílů společnosti v konkrétních územních souvislostech.[1]

3.2.1 Obyvatelstvo

Obyvatelstvo chápeme jako společenský útvar s kvalitativními a kvantitativními znaky. Obyvatelstvo má svou časoprostorovou ohraničenost. Vedle počtu je základní charakteristikou obyvatelstva jeho složení neboli struktura. Struktura obyvatelstva vychází z informací o populaci k určitému datu. Podle znaků, které u obyvatelstva studujeme, mluvíme o složení obyvatelstva podle znaků biologických, ekonomických a kulturních. Z biologických znaků považujeme za významnou především diferenciaci podle pohlaví a věku a na ni navazující rodinný stav. Z ekonomických znaků studujeme otázky sociálního složení obyvatelstva, ekonomickou aktivitu, povolání, příslušnost k odvětvím národního hospodářství, otázky funkčního zařazení a kvalifikace pracovníků. Z kulturních znaků je nejdůležitější vzdělání obyvatelstva a hodnocení podle jazyka obyvatelstva, náboženství, popř. zdravotního stavu. Obyvatelstvo jako společenský útvar se vyznačuje dynamikou, která charakterizuje jednotlivé typy pohybu-pohyb přirozený, mechanický a pohyb sociálně právní. Přirozený pohyb vzniká tím, že se obyvatelé rodí a umírají. Přirozenou obměnou jich na určitém území za určité časové období přibývá nebo ubývá. Mechanickým pohybem obyvatelstva rozumíme změny bydliště nebo jinak kvalifikovaný pohyb na území. Nejčastější formou mechanického pohybu je stěhování-migrace. Za mechanický pohyb se považuje také kyvadlový pohyb, jakým je dojíždka za prací a nepravidelné cesty za rekreací a odpočinkem a dojíždka za službami. Sociálně-právní pohyb vzniká změnami sociálních a právních charakteristik.[2]

3.2.2 Urbanismus

Označuje se jím činnost spojená s plánováním a výstavbou měst. Z tohoto pohledu má urbanismus dlouholetou tradici. V současné době bývá nejčastěji definován jako vědecký, technický a výtvarný obor, jehož cílem je harmonizace základních složek osídlení, a to z hlediska jak funkčního a prostorového, tak společensko-sociálního uspořádání.[2]

3.2.3 Suburbanizace

Suburbanizace je vyšší fáze růstu měst zejména v průmyslově rozvinutých zemích, vyznačující se přesunem obyvatelstva a společenských činností, tj. výroby, obchodu i správy, z tzv. jádrových měst, venkovských prostorů nebo z jiných částí metropolitních regionů do předměstí, která jsou za hranicí souvisle zastavěného městského území, čili do okrajových zón města. Není to však pouhé prostorové šíření města do okolí, to bylo součástí jeho růstu již v minulosti. Důležitou složkou suburbanizace je podle J. Fridrichse dekoncentrace obyvatelstva i společenských aktivit, která vlastně vede k decentralizaci celého města. V odborné literatuře na základě srovnávacích studií z evropských „funkčních městských regionů“, ve kterých porovnávají celkový růst počtu obyvatel v regionu jako celku, v jeho městském jádru a v zázemí tohoto jádra, vyplynula čtyři stádia suburbanizačních procesů: 1) relativní decentralizace městského regionu - jádro, zázemí i celý region rostou, ale růst zázemí je silnější než růst jádra, 2) absolutní decentralizace městského region-zázemí a region jako celek rostou, jádro populačně ztrácí, 3) celý region populačně ztrácí, přičemž zázemí roste, 4) celý region populačně ztrácí a ztrácí i jádro a zázemí.[1]

3.2.4 Desurbanizace

Proces desurbanizace je v odborné literatuře chápán jako proces spojený s migrací obyvatel do venkovských oblastí a do jejich obvykle malých nebo středně velkých měst, nebo přímo venkovských sídel.[1]

3.2.5 Reurbanizace

Jedná se o kombinovaný proces, který se v současnosti projevuje u vybraných metropolitních oblastí, především ve vyspělých státech Evropy. Charakteristickým znakem je znovuožívání vnitřních částí velkých měst.[1]

3.2.6 Urban Sprawl

Neregulované rozrůstání měst do krajiny, které způsobuje v první řadě ztrátu mnohdy velmi kvalitní zemědělské půdy. Bývá také často spojeno se znečišťováním životního prostředí.[1]

3.3 Region

Termín region, popř. rajón budeme chápat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry. Analýza a hodnocení regionů je tradičním a současně vysoce moderním úkolem regionalistiky.[2]

3.3.1 Stát

Pojem stát je v oblasti společenských věd (politologii, státovědě, sociologii) používán často. Jeho původ je odvozován z latinského status, termínu označujícího stav či postavení.[1] Stát je obecně charakterizován znaky: vlastní území; obyvatelstvo. V právním státě je vztah mezi státem a občanem vymezen zákony; suverenita nad vlastním územím, existence státní moci; subjekt mezinárodního práva; mezinárodní uznání; ekonomický subjekt.[3] K základním funkcím státu patří: a) funkce správní. Zahrnuje vytvoření a udržování právního a politického, resp. také společenského a hospodářského pořádku. Sem patří především činnost legislativní (tvorba zákonů) a soudní (jejich aplikace), b) funkce bezpečnostní. Zahrnuje ochranu občanů a jejich majetku jak před útoky zvenku (armáda), tak zevnitř státu (policie), c) funkce finanční a hospodářská. Zahrnuje jednak správu státních financí (daňová a finanční politika), jednak regulaci ekonomiky státu (v různé míře v závislosti na typu politického zřízení (hospodářská politika), d) funkce sociální. Zahrnuje státní zásahy v oblasti sociálního zabezpečení (sociální politika), zdravotnictví a pracovních sil, e) funkce kulturní. Zahrnuje podporu, resp. ovlivňování rozvoje vědy, kultury a školství, f) funkce vnější. Zahrnuje oblast styků s ostatními státy (diplomacii, regulaci zahraničního obchodu apod.)[6]

3.3.2 Kraj

Kraj je územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu. Je veřejnoprávní korporací, tj. právnickou osobou veřejného práva. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Má vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Kraj je vyšším územním samosprávným celkem, vytvořit nebo zrušit jej lze jen ústavním zákonem. Územní obvod kraje je vymezen územím okresů vypočtených v ústavním zákonu o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Hranice kraje lze měnit pouze zákonem. Kraj vykonává právo na samosprávu v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami kraje (samostatná

působnost). Na svém území kraj vykonává též přenesenou působnost, tj. státní správu ve věcech, které stanoví zákon. Kraje vydávají právní předpisy-obecně závazné vyhlášky kraje a nařízení kraje.[2] Osobní základ kraje tvoří jeho občané, jimiž jsou státní občané České republiky, přihlášení k trvalému pobytu v některé obci na území kraje nebo vojenského újezdu v územním obvodu kraje. Orgány kraje jsou: zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman kraje, krajský úřad a zvláštní orgán, zřízený podle zákona (§ 1 odst. 3 zákona). Obdobně jako v zákoně o obcích je upraven režim používání symbolů kraje, jimiž jsou znak a vlajka.[1]

3.3.3 Venkov

Venkovský, rurální nebo agrární jsou termíny, které se vztahují k určitému typu rozmístění populace v prostoru. Za venkovské se označují oblasti nebo lokality s malým počtem a nízkou hustotou obyvatelstva. Vzhledem k nerovnoměrným přírodním a klimatickým podmínkám, surovinným zdrojům, kulturně-historickým podmínkám a ekonomicko-sociálnímu vývoji docházelo k diferenciaci velikosti těchto sídel. Do dnešní doby si venkov zachovává specifické rysy vesnické zástavby a půdorysu. Venkov nejen v českých zemích, ale i v evropských zemích procházel a prochází vývojovými etapami, které se odrazily v rozmanitosti a v diferenciaci tohoto území. Při vymezování obsahu pojmu se v literatuře setkáváme s následujícími hlavními kritérii: urbanistický a architektonický ráz ovlivněný stále ještě zemědělstvím; nízká hustota obyvatel; typ vlastnictví domů a pozemků; preference bydlení; úzké spojení s přírodou a krajinou; zvláštní sociální vztahy a jejich intenzita; hodnotová orientace a její struktura.[1]

3.4 Obec

Obec je základní územní samosprávný celek a územní jednotka státu. Je vymezena třemi základními znaky: území; občané. Na území obce žijí občané s trvalým či přechodným pobytem. Obec může rozhodnout o čestném občanství obce (města) pro jiného občana. Na území obce existují i firmy-právnícké osoby a podnikatelé-fyzické osoby se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce. Do kontaktu s obcí přicházejí i další fyzické a právnícké osoby, např. vlastníci nemovitostí na území obce; samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce), tzn. působnost. Obec plní tyto funkce vymezené příslušným zákonem: a) vlastní samosprávnou funkci, v ČR tzv. samostatná působnost. Obec vykonává veřejnou správu v samostatné

působnosti; b) přenesené funkce, v ČR tzv. přenesená působnost, v rámci vykonávání státní správy.[3] Zatímco samostatná působnost představuje decentralizaci veřejné správy (tj. její trvalé přenesení na jiný subjekt než stát), jde u přenesené působnosti o výraz dekoncentrace (stát vykonává správu jinými subjekty než orgány státní správy). Obce mají svůj majetek, s nímž hospodaří, což je činí reálným jejich samostatné postavení. Obec má přímo ze zákona přiznáno postavení právnické osoby, v právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů plyne. Shodně s ústavou definuje zákon o obcích obce jako základní územně samosprávná společenství občanů (§1). Obce tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obcemi přitom zůstávají ty územní samosprávné celky, které byli obcemi ke dni nabytí účinnosti zák. č.128/2000 Sb. (§151). Zákon přiznává obci postavení veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, jakož i právní subjektivitu, v právních vztazích může tedy vystupovat vlastním jménem a nést odpovědnost z nich plynoucí.[1] Jako základní územní samosprávný celek se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních územích. Podle katastrálních území se člení na části. Zákon o obcích umožňuje, že se obce mohou slučovat nebo rozdělovat, zpravidla na základě výsledků místního referenda. Každá obec v ČR je začleněna do správního obvodu okresu a do územního obvodu vyššího územního celku-kraje. Rozlišujeme tyto základní druhy obcí: obce; obce s pověřenými obecními úřady; obce s rozšířenou působností; města; statutární města; Hlavní město Praha. V ČR rozlišujeme tyto formy spolupráce obcí: dobrovolné svazky obcí; smlouvy o sdružení; jiná seskupení obcí.[3] Orgány obce jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Orgánem obce je též zvláštní organ zřízený podle zvláštního zákona.[2] Symbolem obce jsou jejich znak a vlajka.[1]

3.4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je kolegiálním orgánem zřizovaným v každé obci ve všeobecných, přímých a rovných volbách, tajným hlasováním, mandáty jsou přidělovány podle zásady poměrného zastoupení. Počet jeho členů stanoví pro každé volební období stávající zastupitelstvo (§68 zákona), s přihlédnutím zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Přitom se musí pohybovat v zákonem stanoveném rozmezí (např. počet členů zastupitelstva v obcích do 500 obyvatel je 5 až 15, nad 10 000 do 50 000 obyvatel je to 15 až 35 a nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů). Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením, přičemž ke zvolení dochází ukončením hlasování. Výkon funkce člena je výkonem veřejné funkce. K právům člena zastupitelstva náleží předkládat návrhy

zastupitelstvu a dalším orgánům obce, vznášet dotazy na radu a její jednotlivé členy, výbory, vedoucí organizačních složek a další orgány. Mezi jeho povinnosti patří zejména účastnit se zasedání zastupitelstva a orgánů obce, plnit uložené úkoly, hájit zájmy občanů atd.[1] Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Ve věcech patřících do přenesené působnosti rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Vedoucí postavení zastupitelstva v soustavě orgánů obce dochází výrazu v jeho vyhrazené pravomoci stanovené zákonem o obcích a popř. zvláštním zákonem. Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoci v samostatné působnosti obce mimo pravomoci vyhrazené radě obce.[2] Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Jeho zasedání jsou zásadně veřejná.

3.4.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, v oblasti přenesené působnosti rozhoduje, stanoví-li tak zákon (např. podle zákona o obcích vydává rada nařízení obce). Není vytvářena všude, ale jen v těch obcích, kde je počet členů zastupitelstva nejméně 15; tam, kde není zřízena, vykonává její funkci starosta, pokud nejsou zákonem vyhrazeny zastupitelstvu. Radu obce volí, resp. odvolává zastupitelstvo obce.[1] Tvoří ji starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady (radní), kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Počet členů rady je lichý (nejméně 5 a nejvýše 11) a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce.[2] Ke svým schůzím se schází podle potřeby, na rozdíl od zastupitelstva, jsou její schůze neveřejné. Platně se může usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů; k přijetí usnesení či rozhodnutí je nutný souhlas nadpoloviční většiny všech členů.[1]

3.4.3 Starosta

Starosta je hlavním monokratickým orgánem obce, který zastupuje obec navenek.[2] Podílí se na výkonu samostatné i přenesené působnosti obce. Svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce; tam, kde se nevolí rada obce plní její funkce, stojí v čele obecního úřadu, pozastavuje výkon usnesení rady, má-li za to, že je nesprávné a předkládá je k řešení zastupitelstvu atd.[1] Starostu a místostarostu volí a odvolává zastupitelstvo obce z řad svých členů.[2] V oblasti přenesené působnosti je podřízen krajskému úřadu, který jej ovšem nemůže odvolat. Starostu zastupuje místostarosta.[1] Starosta odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce. Spolu s místostarostou nebo

s jiným radním podepisuje právní předpisy a další akty obce.[2] Dosavadní starosta zabezpečuje v období od voleb do zastupitelstva do dne, kdy se koná ustavující zasedání nového zastupitelstva, výkon přenesené působnosti v těch obcích, kde není tajemník, dále výkon stanoveného okruhu působnosti rady obce a přijímá prohlášení o uzavření manželství.[1]

3.4.4 Místostarosta

Místostarosta zastupuje starostu a je volen a odvoláván z funkce zastupitelstvem obce. Je-li voleno více místostarostů, zastupitelstvo obce jim může svěřit zajišťování konkrétních úkolů v samostatné působnosti. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti v plném rozsahu.[2]

3.4.5 Spolupráce mezi obcemi

V ČR rozlišujeme tyto formy spolupráce obcí: dobrovolné svazky obcí, zakládané písemnou zakladatelskou smlouvou zúčastněnými obcemi.[3] Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy, jejichž obligatorní náležitosti stanoví zákon o obcích.[2] Jsou samostatnými právními osobami a mohou k plnění svých úkolů zakládat právnické osoby. Předmětem jejich činnosti mohou být pouze činnosti vymezené zákonem v samostatné působnosti (ve školství, sociální péči, zdravotnictví, kultuře, správě, údržbě a provozování zařízení ve vlastnictví obce, při zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, svozu a likvidaci komunálního odpadu). Obec může na svazek přenést svůj majetek.[3] Svazek obce má své orgány, svůj majetek a své zdroje příjmů. Občané obcí, které vytvořily svazek obcí, jsou oprávněni účastnit se zasedání orgánu svazku obcí a nahlížet do zápisů o jeho jednání a podávat orgánu svazku obcí písemné návrhy.[2]; smlouvy o sdružení. Účelová sdružení právnických osob jsou právními osobami; jiná seskupení obcí. Obce mohou být členy mezinárodních sdružení místních orgánů.[3]

3.4.6 Připojení obce

Obec se může na základě dohody připojit k jiné obci, a to po projednání s krajským úřadem. Důsledkem připojení je zánik připojující se obce a zvětšení územního obvodu obce, která připojením nezanikla. Dohodu o připojení obce, jejíž závazné náležitosti stanoví zákon o obcích, lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstev dotčených obcí.

Je-li však do 30 dnů od zveřejnění tohoto návrhu podán návrh na konání místního referenda o této věci, je k uzavření dohody o připojení obce nutné souhlasné rozhodnutí místního referenda konaného v obci, ve které byl podán návrh na jeho konání. Připojení obce lze uskutečnit jen k počátku kalendářního roku nebo ke dni voleb do zastupitelstev v obcích.[2]

3.4.7 Rozpočet obce, kraje

Rozpočet územního samosprávného celku je plánem, jímž se řídí financování jeho činnosti. Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů (ty mohou být zřízeny pro konkrétní anebo bez účelového zaměření), pokud není stanoveno, že probíhají mimo rozpočet (tak je tomu u peněžních operací týkajících se cizích prostředků a sdružených prostředků). Rozpočet se vypracovává v návaznosti na rozpočtový výhled, který je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování jeho hospodářství, a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům jednotlivých krajů nebo jednotlivých obcí, rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji.[2] Rozpočet obce, kraje-bilance: Hospodaření obcí a krajů během rozpočtového období je možné znázornit vztahem $F1+P-V=F2$, kde $F1$ =stav peněžních prostředků na počátku roku, P =příjmy, V =výdaje, $F2$ =stav peněžních prostředků na konci roku. Je-li $F2>F1$, tzn. kladný přebytek, je vytvořena finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce, jeli $F1>F2$, hospodaření skončilo se schodkem, resp. obec či kraj musí hledat další finanční prostředky, např. úvěr, na vyrovnání rozpočtu jako bilance. Obec, resp. kraj sestavuje svůj rozpočet, který bilancuje příjmy a výdaje, potřebnými na zajištění potřeb lokálního, resp. regionálního veřejného sektoru, včetně přenesené působnosti, v příslušném rozpočtovém období. Dlouhodobým cílem hospodaření obce i kraje by měl být vyrovnaný rozpočet, kdy $P=V$, případně přebytkový rozpočet, kdy $P>V$, a tedy se tvoří rozpočtová rezerva. Dlouhodobě schodkový rozpočet, kdy $P<V$ se musí vyrovnat z rezerv vytvořených v minulosti, nejsou-li k dispozici, nezbude nic jiného, než schodek krytý z návratných finančních prostředků, což vede k zadlužení a většinou k vážným problémům se splácením dluhu včetně úroků v dalších letech (tzv. dluhové služby).[3]

3.4.8 Referendum

(z lat. Referendus -věc o které má být podána zpráva), přímé hlasování občanů o ústavně politické nebo zákonodárné otázce. Podobně jako plebiscit je referendum formou přímé demokracie.[6] Rozlišujeme devizní a konzultativní referendum. O místních a regionálních otázkách se rozhoduje v místním, nebo regionálním referendu. Referendum, pokud to připouští jeho ústavní nebo zákonná úprava, se uskutečňuje též z lidové iniciativy, tj. na žádost kvalifikovaného počtu občanů majících volební právo. V České republice není zatím celostátní referendum upraveno, i když Ústava takovou možnost připouští. Místní referendum je upraveno na úrovni obcí. Návrh na konání referenda může podat každý oprávněný občan za podpory předepsaného počtu oprávněných občanů, podpisová listina na podporu místního referenda musí mít zákonem předepsané náležitosti. Místní referendum se může konat ke konkrétně položeným otázkám, které patří do samostatné působnosti obce nebo městské části, s výjimkou záležitostí, které zákon z rozhodování v místním referendu vylučuje, např. rozhodování o rozpočtu obce, o místních poplatcích, o věcech, v nichž se rozhoduje ve správním řízení.[2]

3.5 Sídlo

Sídlo 1. v oblasti upravené předpisy veřejného práva se sídlem obvykle rozumí místo, kde příslušné orgány působí, případně, kde jsou umístěny jejich vedoucí složky. V některých případech určuje zákon město, v němž bude mít daný orgán (např. Nejvyšší kontrolní úřad nebo zeměměřické a katastrální inspektoráty) sídlo, případně, kde je sídlo např. vyšších samosprávných územních celků. Spíše jen výjimečně je pak sídlo určeno vymezením konkrétních objektů, které slouží jakožto sídlo (např. Parlament České republiky). 2. v regionalistce je sídlo základní jednotkou osídlení. Za sídlo považujeme každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány. V sídlech se koncentruje obyvatelstvo, vykonává v nich ekonomickou i další činnost, a jsou proto místy reprodukce života společnosti (demografické, ekonomické apod.). Sídla se vyznačují velkou druhovou, velikostní i funkční rozmanitostí. Současná podoba sídel je výsledkem dlouhého historického vývoje, v jehož průběhu na jejich utváření působily nejrůznější vlivy, které se měnily v závislosti na stupni socioekonomického rozvoje společnosti.[2] Velká různorodost sídel, která v současném světě existuje, odráží především rozdílný způsob života jejich obyvatel.

Rozlišujeme dvě základní kategorie sídel, které tvoří: venkovská sídla, která se většinou stále rozvíjí zejména na bázi zemědělské výroby; městská sídla, jedná se o skupinu sídel, pro něž jsou charakteristické většinou funkce nezemědělského charakteru. Podoba sídel je výsledkem spolupůsobení celé řady faktorů. Můžeme je shrnout do tří základních skupin: 1) podle vlivu podmínek přírodního prostředí: tj. klimatu, reliéfu, vegetačního krytu, půd, hydrologických poměrů; 2) podle vlivu socioekonomických podmínek: faktorů ekonomických a sociálních - stav a struktura výroby, dopravy, obyvatelstva; činitelů obecného charakteru - technická a kulturní vyspělost obyvatelstva, stupeň organizace společnosti; 3) podle vlivu administrativního a politického uspořádání.[1]

3.5.1 Město

Města jsou sídla nezemědělského charakteru s určitými specifickými znaky, která se liší od venkovských sídel především svými funkcemi. Města jsou historicky mladší než venkovská sídla, ale dynamičtější složkou osídlení. Jedná se o koncentrační prostory obyvatelstva a nezemědělských aktivit (na poměrně malé ploše). Městem je každá obec, která: a) byla městem ke dni nabytí účinnosti zákona o obcích; b) byla městem přede dnem 17. května 1954, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem; c) má alespoň 3000 obyvatel, jestliže tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Dojde-li ke sloučení obcí, z nichž jedna je městem, má takto vzniklá obec vždy status města. Pokud se města oddělí a vzniknou dvě nebo více částí, je nadále městem ta část, již zůstane název dosavadního města.[1]

3.5.2 Městys

Městysem je: a) obec, která byla oprávněna užívat označení městys přede dnem 17. května 1954, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem; b) stanoví-li tak k návrhu obce předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Jestliže se sloučí dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem.[1]

3.5.3 Venkovská sídla

Venkovská sídla jsou starší vývojovou formou sídel. Do dnešních dnů jsou poznamenány jejich těsným spojením se zemědělskou a krajinotvornou funkcí. Venkovskými sídly jsou označovány všechny prostorově oddělené sídelní útvary mimo města.[1] Převládající zemědělská funkce se projevuje v jejich vnějším vzhledu. Jsou tvořena venkovskými sídelními jednotkami, pro něž je typické propojení obytné části s částmi hospodářskými (např. stodola, sýpka, stáje, kůlny na zemědělské nářadí).[2] Vzájemný poměr a uspořádání obytných a hospodářských částí má různou podobu a způsobuje regionální rozdíly ve fyziognomii venkovských domů.[1] S rozvojem urbanizačního procesu ztrácí některá původně venkovská sídla svůj převládající venkovský charakter. Proto do venkovských sídel v širším pojetí zahrnujeme i sídla, jejichž původní zemědělská funkce je doplněna funkcí další-např. obytnou, obslužnou nebo průmyslovou. Pro tato sídla se používá označení přechodná sídla. Mají obdobný vnější vzhled jako tradiční venkovská sídla, protože další funkce získávají až při svém novodobém vývoji.[2] Mezi venkovská sídla zahrnujeme sídla, v nichž má převážná většina obyvatelstva ekonomickou základnu v zemědělství. Nezáleží na tom, zda toto obyvatelstvo produkuje zemědělské výrobky pouze pro svoji potřebu, nebo část, případně i celou produkci dodává na trh. Někteří autoři uvádějí i takový typ soběstačného hospodaření, kdy se nepěstují zemědělské plodiny, ani nechová dobytek.[1] Podle počtu usedlostí se oddělují tři různé velikostní kategorie venkovských sídel-samoty, víska a vesnice (vsi).[2]

3.5.4 Vesnice

Vesnice je tvořena větším počtem zemědělských usedlostí. Větší vesnice mají zpravidla několik domů nezemědělského charakteru (škola, domy řemeslníků, kostel, hospoda aj.).[2] Jinými slovy, vesnice lze charakterizovat jako relativně kompaktní venkovská sídla, která charakterem zástavby, strukturou ploch intravilánu, velikostí staveb a jejich funkčním využitím a také skladbou obyvatelstva a jeho počtem (až do 5000 obyvatel) nemají znaky města.[1]

3.5.5 Víska

Víska je seskupení 4-5 (v některých zemích až 20) usedlostí. Plošným rozvojem spojeným s výstavbou dalších domů se může rozrůstat ve vesnici, proto je pokládána za vývojově starší formu některých půdorysných typů vsí.[1]

3.5.6 Samota

Samota je izolované obydlí, které má velký odstup od ostatních zemědělských usedlostí. Prostor mezi nimi (samotou a nejbližšími domy) však nesmí vyplňovat plochy příslušející k domu (dvůr, zahrady), ale musí být tvořen plochami jiného hospodářského využití (pole, les, louky).[1]

3.6 Evropská unie (EU)

Nástupnická organizace Evropského společenství. Formálně vznikla v roce 1993 Maastrichtskou smlouvou, přijatou v prosinci 1991 v Maastrichtu (Nizozemsko) zástupci dvanácti vlád, podepsanou v únoru 1992 a ratifikovanou všemi signatářskými zeměmi v listopadu 1993. Sídlem vedení Evropské unie je Brusel (Belgie) [6] Orgány Evropské unie jsou: Evropský parlament jako přímo volený orgán, v němž jsou zastoupeny všechny členské země EU, resp. prostřednictvím zástupců politických stran, ale i nestraníků; Evropská komise složená v současné době z 25 komisařů a předsedy; Rada EU s Výborem stálých zástupců v čele s generálním sekretářem jako rozhodující orgán Evropských společenství se zákonodárnými a výkonnými pravomocemi. Jejimi členy je zástupce z každé členské země. Zajišťuje koordinaci hospodářské politiky členských zemí; Evropská rada, která je orgánem pro politickou spolupráci; Evropský soudní dvůr, který sídlí v Lucemburku. Je soudním orgánem EU zajišťujícím dodržování práva při výkladu a aplikaci smluv EU a řeší spory; Evropský účetní dvůr, který sídlí rovněž v Lucemburku. Vyjadřuje se k rozpočtovým a finančním záměrům, přezkoumává rozpočty, finanční operace a účetnictví; Výbor regionů se sídlem v Bruselu, založený v roce 1994 na základě Maastrichtské smlouvy. Je poradním fórem zástupců oblastních a místních orgánů. Člení se na sedm odborných komisí. Předmětem jejich zájmu je v rámci zemí EU regionální politika, strukturální fondy, příhraniční a meziregionální spolupráce, otázky ekonomické a sociální soudržnosti, rozvoj venkova, zemědělství a rybolovu, doprava a budování transevropské sítě, vytvoření informační společnosti, územní plánování, otázky vztahující se k urbanismu a životnímu prostředí a energetika, sociální politika a veřejné zdravotnictví, ochrana spotřebitelů, ale i výzkum a rozvoj turistiky (která přispívá k rozvoji regionů), zaměstnanost, rozvoj malého a středního podnikání, průmyslu, vnitřního trhu a ekonomická politika členských zemí EU, úroveň vzdělání a kultury, podmínky pro rozvoj aktivit mládeže včetně sportovních, dodržování lidských práv v členských zemích EU;

Hospodářský a sociální výbor, který sleduje fungování jednotného trhu a upozorňuje na případné problémy a vyjadřuje se k nim. Člení se v současné době na sedm specializovaných sekcí (zemědělství a rybolov; regionální rozvoj a plánování měst a venkova; ochrana životního prostředí; hospodářské, finanční a měnové otázky; sociální oblast, rodina, vzdělání a kultura; ochrana zdraví a ochrana spotřebitele; doprava, komunikace, energetika, jaderná energie a výzkum; vnější vztahy, obchodní a rozvojová politika; Evropský ombudsman, který je jmenovaný Evropským parlamentem a sídlí ve Štrasburku; Poněvadž Evropská unie je měnovou unií, důležité postavení má: Evropská ústřední banka založená v roce 1998, která je zodpovědná za jednotnou měnovou politiku při realizaci ekonomické a měnové unie a udržení cenové stability v rámci Evropského měnového systému a hladké fungování platebních systémů. Emituje bankovky EURO; Evropská investiční banka založená v roce 1958. Jejím úkolem je spolufinancování kapitálových investic pomáhajících rozvoji Evropských společenství a méně rozvinutých regionů.[7]

3.6.1 Regionální politika EU

V Evropské unii je prováděna regionální politika na několika úrovních, a sice na: nadnárodní úrovni (regionální politika prováděná relativně nezávisle přímo na EU); národní úrovni (silně diferencovaná regionální politika uskutečňovaná jednotlivými členskými zeměmi, postupně však přejímající některá společná pravidla); regionální úrovni (ve většině zemí, dlouhodobě posilována). Po všech reformách patří i v současnosti regionální a strukturální politika EU mezi nejvýznamnější politiky Evropské unie. Ze strany příslušných orgánů Evropské unie jsou v posledních letech souhrnně tyto politiky společně s vybranými aktivitami v oblasti sociální a zemědělské politiky a politiky na podporu zaměstnanosti nazývány politikou hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Regionální a strukturální politika Evropské unie se v posledním období označuje rovněž pojmem politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Právě tato politika byla, je a zřejmě ještě dlouho bude odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy vyspělejší regiony a státy přispívají na rozvoj zaostalejších a strukturálně postižených regionů a států s cílem zvýšení jejich ekonomické výkonnosti a kvality života obyvatel. Proto regionální politice EU náleží snad nejvýznamnější místo mezi jejími politikami, a to i s ohledem na nové členské země, předpokládané přijetí dalších států a společnému zvyšování konkurenceschopnosti celé Evropské unie.[1]

3.6.2 Nástroje regionální politiky EU

Mezi nástroje regionální politiky EU můžeme zahrnout následující typy nástrojů: makroekonomické nástroje - tzn. využívané stabilizační fiskální politikou, měnovou politikou, nástroje využívané v rámci uplatňovaného protekcionismu-jejich využití se v EU téměř eliminovalo, protože brání rozvoji ekonomické integrace, a další nástroje využívané ve vztahu k regionům; mikroekonomické - realokace pracovních sil, realokace kapitálu; jde např. o úhradu nákladů spojených se stěhováním, výkupem nemovitostí, kapitálové dotace (subvence), dotace na dopravu apod.; ostatní nástroje-administrativní či institucionální (např. regionální rozvojové agentury apod.), které se však využívají spíše vyjímečně.[3]

4. Základní charakteristika

4.1. Historie obce

Původ názvu Odolena Voda (původně Odolenova voda) vznikl s největší pravděpodobností podle hojnosti vody, která spolu s dalšími příznivými podmínkami byla podstatná pro osídlení. Taktéž osoba jménem Odolen hrála ve vzniku obce důležitou roli. V Odolené Vodě a jejím okolí bylo vždy dostatek vody, což dokazují nejen dodnes zachované místní názvy (V Loužkách, V Jordáně, Pod Rybníkem, V Struhách, V Jezírkách), ale také katastry potvrzená dřívější existence většího množství dnes již zaniklých vodních nádrží, které byly napájeny z pramenů blízkých svahů. Jméno Odolen, které je dnes již téměř neznámé, ale ve středověku hojně užívané, lze vyložit jako ten, který odolal, nepodlehł nebo také který se ubránil či zvítězil. I přesto, že nesporně existoval, nelze z důvodu nedostatku spolehlivých pramenů jednoznačně ztotožnit “odolenovodského nositele“ s žádnou konkrétní postavou nebo šlechtickým rodem. První písemná zmínka o Odolena vodě pochází z roku 1352. Do počátku husitských válek byla v majetku kapituly při kostele svatého Víta na Pražském hradě, kdy po násilném záboru téměř veškerého duchovního zboží připadla Starému Městu Pražskému. Roku 1547 se staroměstští měšťané zúčastnili neúspěšného povstání proti tehdejšímu panovníkovi Ferdinandovi I. Habsburskému a doplatili na to konfiskací podstatné části svého majetku, tedy i Odoleny Vody. Ta byla krátce na to odprodána bratřím Janovi a Benešovi a jejich strýci Fabiánovi, členům šlechtického rodu Sekerků ze Sedčic. Při dělení celého rodového majetku v roce 1556 připadla Janovi, který z ní vytvořil centrum svého drobného panství a mezi léty 1556–1563 vybudoval na severovýchodním okraji návsi renesanční tvrz. Po jeho smrti v roce 1574 získávají Odolenu Vodu synovci Ladislav, Mikuláš a Jan Ratibor, o něco později pouze Ladislav, který se aktivně podílel na protihabsburském povstání. Ladislavovým potomkům byl záhy celý rodový majetek zkonfiskován a 21. ledna 1623 prodán paní Polyxeně z Lobkovic, rozené z Pernštejna. Roku 1671 došlo ke směně, při které Polyxenin syn, Václav postoupil Odolenu Vodu jezuitské koleji při kostele svatého Klimenta na Starém Městě Pražském náhradou za Ctiněves, ležící blíž jeho roudnického panství. Krátce po svém příchodu obnovili faru, opravili bývalou renesanční tvrz stojící v areálu poplužního dvora a na počátku druhé poloviny 18. století ji přestavěli na útulnější trojkřídlou barokní rezidenci určenou pro pobyt členů řádu a jako obydlí správce statku.

V letech 1733–1735 vybudovali na místě staršího, zbořeného kostelíka nový barokní chrám, jehož architektem se stal Kilián Ignác Dientzenhofer. Pražské jezuitské koleji náležela Odolena Voda až do zrušení řádu v roce 1773, kdy byla zprvu převedena na tzv. studijní fond, v roce 1811 pak připadla spolu se statkem Panenské Břežany náboženskému fondu. Roku 1828 kupuje odolevodsko-břežanský komplex Matyáš Friedrich z Riese, po jehož smrti v roce 1864 jej zdědil a navíc o drobné statky Předboj, Máslovice a Chvatěruby rozšířil jeho syn Adolf. V roce 1844 vyrostl v areálu hospodářského dvora cukrovar, k němuž byla roku 1882 prodloužena železniční vlečka z Úžic, vedená po náspu při severovýchodním okraji Odoleny Vody. (Někdy na počátku 20. století byl cukrovar zrušen.) Rozsáhlý majetek se však Riese-Stallburgům nepodařilo kvůli neutěšené rodinné finanční situaci udržet. Po Adolfově smrti převzala celý komplex Hospodářská a úvěrní banka pro Čechy, která ho od roku 1909 začala rozprodávat. Tehdy statek Odolena Voda-Panenské Břežany získal Ferdinand Bloch-Bauer a držel jej až do roku 1941, kdy mu byl zabrán německým státem. Poválečné držení statku Blochovými dědici již nemělo dlouhého trvání. Co se týče přidružené obce Dolínek, nejstarší dochovaná zpráva o Dolínku je datovaná 17. prosincem 1300. Toho dne byla uzavřena smlouva mezi klášterem svatého Jiří na Pražském hradě a Markétou a její dcerou Anežkou o přenechání řádového majetku v Dolínku k doživotnímu užívání náhradou za statky v Dončicích a Zálezlicích. Svatojiřský klášter držel část Dolínku a Panenské Břežany, pod které Dolínek spadal, takřka nepřetržitě až do svého zrušení v roce 1782, kdy připadly náboženskému fondu. Zbýlý díl Dolínku patřil ke statku Chvatěruby, z něhož se na počátku 17. století vyčlenil statek Kozomín, zároveň s nepatrnou částí Dolínku. Později byly oba statky opět sloučeny, ale již někdy kolem roku 1700 byl Kozomín znovu vyjmut z chvatěrubského panství a připojen i s dílem Dolínku k Jeviněvsi, náležející pod velkostatek Veltrusy hrabat Chotků. Roku 1828 přešel Dolínek spolu s Panenskými Břežany a Odolena Vodou na Matyáše Friedricha z Riese, jehož syn k nim později připojil také statek Chvatěruby. 5. dubna 1835 se v domku s číslem popisným 3, narodil významný český spisovatel Vítězslav Hálek. Po zavedení obecního zřízení v polovině 19. století se Dolínek stal osadou tehdejší obce Vodolka, roku 1923 došlo k jeho osamostatnění, které trvalo až do roku 1960, kdy bylo rozhodnuto o opětovném sloučení s Odolena Vodou, které trvá dodnes. Druhou a poslední obcí, která je součástí města Odolena voda je obec Čenkov, která je historickými prameny zmíněna poprvé v roce 1227. Stejně jako Dolínek již tehdy patřila ke statku Panenské Břežany

ženského kláštera u kostela svatého Jiří na Pražském hradě a zůstala v jeho majetku pravděpodobně až do zrušení řádu na konci 18. století. Krátce poté připadla náboženskému fondu a od roku 1828 k panství Panenské Břežany-Odolena Voda. V době provozu odolenovodského cukrovaru sloužila soustava čenkovských rybníků jako nezbytná zásobárna vody. Po zániku vrchnostenské správy v polovině 19. století náležel Čenkov k Veliké Vsi. V roce 1959 byl přičleněn k Dolínku a o rok později se spolu s ním stává součástí Odoleny Vody.[8]

4.2. Charakteristika obce

Obec Odolena Voda leží na rozmezí vyvýšené Pražské plošiny a Středolabské tabule 15 km severně od Prahy, 7,5 km východně od Kralup nad Vltavou a 8 km jihozápadně od Neratovic. Podle nomenklatury územních statistických jednotek - NUTS se jedná o LAU 2 (obec), okres (LAU 1) Praha-východ, kraj (NUTS 3) středočeský, NUTS 2 Střední Čechy. Katastrální výměra obce je 11.23 kilometrů čtverečních a její nadmořská výška je 248 metrů.[9] Obec je rozdělena na dvě části (Odolena Voda a Dolínek) a skládá se ze tří sídelních jednotek (Odolena Voda, Dolínek, Čenkov). Od roku 1998 má status města. Byl jí udělen městský znak a vlajka. Odolena Voda je součástí svazku obcí s názvem Dolní Povltaví, který vznikl roku 2004 podpisem Smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Tento svazek tvoří v současnosti celkem 10 obcí. Kromě města Odolena Voda jsou to dále obce Vodochody, Máslovice, Klíčany, Kozomín, Veliká Ves, Zlončice, Klecany, Panenské Břežany a Postřižín. Svazek je otevřeným svazkem obcí a tudíž může přijímat další nové členy. Cílem tohoto svazku je koordinace činností obcí v oblasti územního plánování, životního prostředí, vzdělávání a kultury, investičních akcí a získávání dotací. Také pořádá společné kulturní, sportovní a společenské akce pro občany a obyvatele členských obcí. Zároveň tento svazek propaguje jednotlivé členské obce a jejich zájmy. Město-obec Odolena Voda je pomyslně rozdělena na dvě části. Starší část obce je rozložena ve svahu sklánějícímu se zvolna k severu a volně přecházející do roviny severně od města s mnoha původními rodinnými domy a také novou výstavbou rodinných domů. Druhá, novější část obce se sídlištní zástavbou vyrostla ve druhé polovině 20. století na výše položené rovině. Z jihovýchodní strany se k ní přimyká Dolínek a osada Čenkov. V současnosti se tato starší část obce dále vyvíjí a neustále zvětšuje díky další plánované a již také probíhající výstavbě rodinných domů.

5. Analýza dosažených výsledků

5.1. Obyvatelstvo

5.1.1 Vývoj počtu obyvatel

Celkový počet obyvatel v obci Odolena voda ke dni 31. 12. 2009 byl dle zdroje ČSÚ 5495.[10] Vzájemné porovnání počtu obyvatel v obci Odolena Voda se Středočeským krajem a celou Českou republikou je v Tabulce 1. K celkovému počtu obyvatel je třeba připočíst také osoby žijící v obci, které však nejsou trvale hlášeny, a proto nemohou být zařazeny do statistiky. Jedná se především o lidi žijící v podnájmech a v ubytovacích zařízeních. Počet těchto osob může tvořit až jednu čtvrtinu z celkového počtu obyvatel. Přesná čísla vzhledem k migraci a sezonním pracím nelze ale přesně určit a lze je pouze vyvodit z využívání služeb města.

	Odolena Voda	Středočeský kraj	Česká republika
Celkem obyvatel	5 495	1 247 533	10 506 813

Tabulka 1: Srovnání počtu obyvatel k 31. 12. 2009

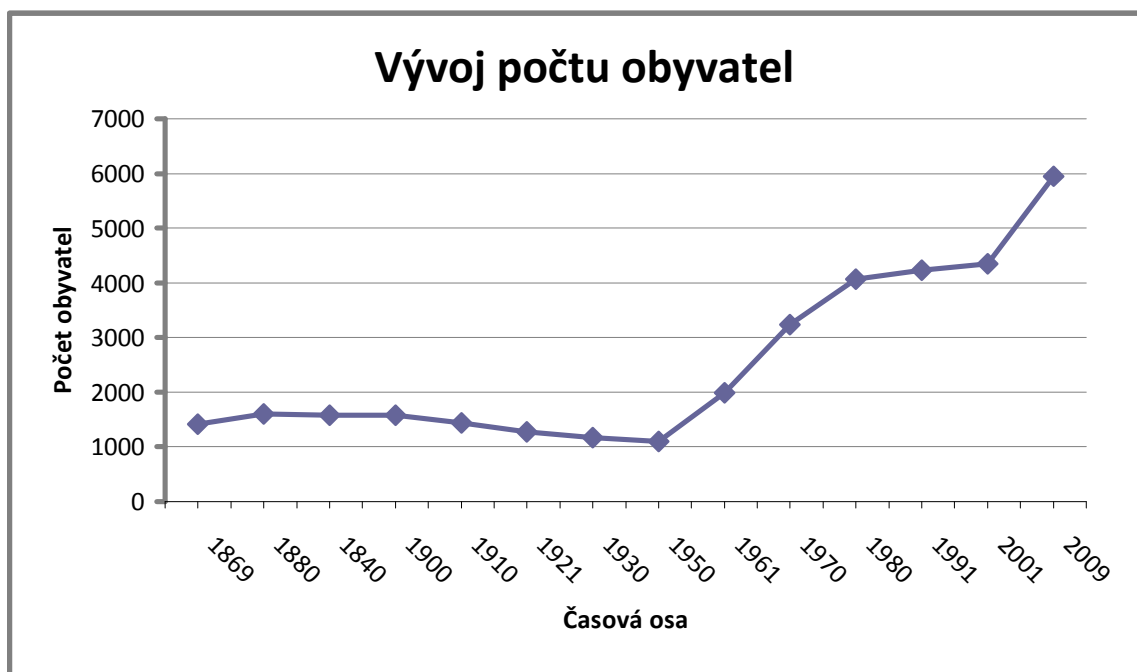
Zdroj dat: ČSÚ

Zajímavé, vzhledem k demografickému vývoji počtu obyvatel obce jsou údaje ze sčítání lidu, které je prováděno od roku 1869 do 2001. (V roce 2011 proběhlo sice poslední sčítání lidu na území České republiky, ovšem data z tohoto sčítání nemohou být při psaní této bakalářské práce použity, neboť nejsou k dispozici). Tabulka ze sčítání lidu z let 1869 až 2001 je součástí přílohy č. 1. Především je zde vidět téměř 100% nárůst počtu obyvatel v roce 1961 (1986 obyvatel) oproti roku 1950 (1098 obyvatel). Z tabulky je dále patrné, že počet obyvatel v obci se od prvního sčítání lidu v roce 1869 měnil a to i v některých letech sestupně, tzn. obyvatel ubývalo. Zlom nastal právě až při sčítání obyvatel v roce 1961. Tento náhlý vzestup, označovaný v kronice města jako „novodobý dynamický rozvoj obce“ byl způsoben především výstavbou letecké továrny Aero v roce 1953, která přinesla nová pracovní místa pro celý region, což mělo za následek právě nárůst počtu obyvatel v obci. V návaznosti na výstavbu továrny začalo od roku 1956 vyrůstat jižně nad dosavadní vsí nové sídliště a také nově vzniklé pracovní příležitosti podpořily výstavbu rodinných domků v severozápadní části obce. Zajímavým demografickým aspektem je srovnání vývoje počtu obyvatel obce Odolena Voda a okolních, přilehlých obcí, které dnes

spolu s Odolena Vodou tvoří Dobrovolný svazek obcí. Zatímco počet obyvatel obce Odolena Voda se s výstavbou letecké továrny a s tím spojeným vytvořením nových pracovních příležitostí téměř zdvojnásobil, na okolní obce v jejich nárůstu obyvatel neměla výstavba téměř žádný vliv. To je také patrné z tabulky Historický lexikon - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích SO ORP. [Příloha č. 1 a č. 2]

Druhý a možná ještě výraznější nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán v 80. let 20. Století, kdy se zvýšením výroby v letecké továrně Aero bylo postaveno a dáno do užívání 1066 bytů na nově vzniklém horním sídlišti. Třetí nárůst počtu obyvatel je od roku 2000 do současné doby tj. roku 2010. Jedná se sice o pomalý, zato každoročně zvyšující se trend nárůstu počtu obyvatel. Tento demografický nárůst je způsoben především suburbanizací. Mnoho vlastníků, především restituentů rozprodává postupně pozemky v těsném okolí města, které dříve sloužily jako zemědělská půda. Vyjmutím těchto ploch ze zemědělského a půdního fondu se z luk a polí stávají lukrativní pozemky, jejichž cena tímto mnohonásobně vzroste. Mnoho obyvatel Prahy „mění“ bydlení ve městě za bydlení „v zeleni“ s vlastním rodinným domem se zahradou. A právě Odolena Voda se stává jednou z mnoha lokalit poblíž Prahy, kde je prvek suburbanizace patrný. Nejen výborné spojení s hlavním městem, ale také kompletní sociální a občanská vybavenost dělá z této obce tak žádanou lokalitu, kde ceny pozemků každým rokem neustále rostou. Také obec se podílí na této suburbanizaci tím, že rozprodává dříve pozemky v držení města a přeměňuje je na stavební parcely. Kladem tohoto rozprodávání obecních pozemků je přínos do obecního rozpočtu, ale je potřeba brát v úvahu také rizika a těmi je nekontrolované rozrůstání obce a také fakt, jestli při takové nové výstavbě a demografickém nárůstu počtu obyvatel bude město Odolena Voda schopno do budoucna zajistit stejnou kvalitu sociálního a kulturního charakteru jako je v obci nyní.

Vývoj počtu obyvatel v obci Odolena Voda s výše uvedenými demografickými nárůsty je v grafické podobě znázorněn na obrázku 1.

Obrázek 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Odolena Voda v letech 1869 - 2009

Zdroj dat: ČSÚ

5.1.2 Pohyb obyvatelstva

Stejně jako vývoj počtu obyvatel je i pohyb obyvatelstva důležitý ukazatel socioekonomického vývoje obce či města. Pohybem obyvatelstva rozumíme změnu jeho počtu za určitou časovou jednotku na určitém území. Toto je možné sledovat ze dvou různých hledisek. První hledisko sleduje přirozený pohyb populace (porodnost, úmrtnost). Druhé hledisko sleduje mechanický pohyb (též migrace obyvatelstva). Pohyb obyvatelstva je zde sledován od roku 2000 do roku 2009, kdy jsou prozatím poslední známé výsledky. Pokud se tedy nejdříve zaměříme na první hledisko, je patrné, že stejně jako pro celou Českou republiku je i pro Odolena Vodu problém nízké porodnosti. Ve sledovaném období tj. roky 2000-2009 je patrný nárůst od roku 2005, kdy se počet narozených dětí oproti roku 2000 téměř zdvojnásobil. Ovšem poté již zůstal téměř až do konce sledovaného období na stejné hodnotě. Co se týče počtu zemřelých obyvatel, tak tato statistika ukazuje pouze na drobnou kolísavost a vyjma roku 2004, kdy se úmrtnost nepatrně zvedla je ve sledovaném období (2000-2009) prakticky neměnná. Poměrně příznivá úroveň bilance mezi porodností a úmrtností se odráží ve výsledných přirozených přírůstcích obyvatel, které kromě roku 2003 skončili vždy v kladných číslech. Tzn. počet narozených převýšil počet zemřelých. Stejným vývojem prošel v průběhu sledovaného období tj. (2000-2009) přírůstek

mechanický. Migrační saldo, což je poměr mezi počtem osob přistěhovaných a vystěhovaných, bylo ve všech sledovaných letech kladné. Klíčový je v tomto směru rok 2004, kdy migrační saldo několikanásobně převýšilo obvyklý průměr z předchozích let. Počet osob přistěhovaných byl 583 a počet vystěhovaných 126. Migrační saldo v tomto roce dosáhlo hodnoty 457 osob. Tento fakt byl způsoben dokončením nového sídliště v dolní části Odolena Vody. [příloha č. 3]

5.1.3 Struktura obyvatel podle věku a pohlaví

V obci Odolena Voda žilo ke dni 31. 12. 2009 celkem 5495 osob, z toho 2708 mužů (49,28 %) a 2787 žen (50,72 %), což je tedy téměř shodné zastoupení obou pohlaví. Největší zastoupení měla věková skupina 15-64 let a to 3899 osob (70,96 %). Druhá nejpočetnější skupina obyvatel byla v rozmezí 0-14 let a to 888 osob (16,16 %). Nejméně početnou skupinou obyvatel obce byla věková skupina 65 a více let a to 708 osob (12,88 %). [10] Takto věkově rozdělené obyvatelstvo dává možnosti k dalšímu potencionálnímu rozvoji obce. Je ale nutné udělat do budoucna vše proto, aby obyvatelé v produktivním věku viděli obec jako perspektivní a neměli tendenci ji opouštět. Především občanská vybavenost, kvalitní infrastruktura a s tím spojené možnosti dojíždění do zaměstnání, kulturní vyžití a dobré životní prostředí jsou faktory, které ovlivňují kvalitu života v lokalitách a jsou hlavním měřítkem pro posouzení, jestli zůstat nebo se odstěhovat jinam a danou lokalitu opustit. Srovnání počtu obyvatel obce Odolena Voda se Středočeským krajem a Českou republikou v jednotlivých věkových kategoriích, včetně procentního vyjádření je v tabulce 2.

	Odolena Voda	Středočeský kraj	Česká republika
Věková kategorie 0-14	888	189 643	1 494 370
Procentní vyjádření	16,16	15,2	14,22
Věková kategorie 15-64	3899	877 036	7 413 560
Procentní vyjádření	70,96	70,3	70,56
Věková kategorie 65 a více	708	180 854	1 598 883
Procentní vyjádření	12,88	14,5	15,22

Tabulka 2: Srovnání počtu obyvatel v jednotlivých věkových kategoriích k 31. 12. 2009

Zdroj dat: ČSÚ, vlastní výpočty

5.2 Občanská vybavenost

5.2.1 Školství

Obec Odolena Voda disponuje kompletní občanskou vybaveností ohledně školství a vzdělávání a jejích služeb, díky dostatečné kapacitě využívají nejen obyvatelé Odolena Vody, ale také okolních obcí. Nachází se zde Mateřská škola, Základní škola, Střední škola letecké a výpočetní techniky, a také pobočka Základní umělecké školy s hlavním sídlem v Klecanech.

Mateřská škola, jejímž zřizovatelem je město, sídlí celkem ve čtyřech budovách a to na dvou místech. Historie Mateřské školy v obci se datuje od roku 1947. Stávající budova byla postavena v letech 1970-1971 a měla čtyři třídy sídlící ve dvou budovách a hospodářský pavilon. S narůstajícím počtem obyvatel byl navýšen počet tříd na 8 s celkovou kapacitou 192 dětí. V současné době prochází Mateřská škola rekonstrukcí a přestavbou, jejímž výsledkem bude navýšení stávající kapacity pro zkvalitnění služeb občanům.

Základní škola v Odolena vodě byla postavena v roce 1941 a v nynější podobě je komplexem budov s rozdílným stářím. V roce 1964 byla přistavěna nová budova s tělocvičnou, školní jídelnou a třemi místnostmi školní družiny. V roce 1994 kapacita školy nestačila požadavkům obce a vznikla nová přístavba s počítačovou učebnou, učebnou výtvarné výchovy a jednou novou třídou. Od školního roku 2000-2001 rozšířila výuku o speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením. V současnosti má Základní škola včetně jejích speciálních tříd kapacitu 600 žáků. (V letošním školním roce navštěvuje Základní školu 500 žáků). Tato kapacita je naprosto dostačující i pro případný budoucí nárůst obyvatel vzhledem k nové výstavbě rodinných domů v obci.

Střední škola letecké a výpočetní techniky vznikla v roce 1958 jako učiliště Aera Vodochody. Do roku 1980 bylo organizační součástí Aera Vodochody. V roce 1980 bylo založeno Střední odborné učiliště strojírenské s rozšířením výuky o čtyřleté maturitní obory. Nová budova, ve které sídlí škola dodnes, byla otevřena v roce 1985. Roku 1989 byla škola předána státu a roku 1991 bylo studium rozšířeno o Střední průmyslovou školu strojní. V letech 1993 - 2003 přešlo učiliště do soukromého vlastnictví a vzniklo tak SOU Vodochody s.r.o. Současně s tímto učilištěm v jedné budově fungovala v této době také

Střední průmyslová škola, která ale byla v držení státu. V roce 2003 došlo ke zrušení soukromého učiliště a ke sloučení těchto dvou škol, které obě přešly pod zřizovací funkci Středočeského kraje a byly přejmenovány na Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Odolena Voda. V roce 2008 došlo ke změně názvu do nynější podoby a to Střední škola letecké a výpočetní techniky Odolena Voda. Na škole je možné si v současnosti vybrat ze tří maturitních oborů a tří učebních oborů. O studium na této škole je každý rok velký zájem, už proto, že se škola snaží udržet a dále rozvíjet tradice českého letectví v podmínkách EU.[12]

5.2.2 Zdravotnictví a sociální péče

V obci se nachází zdravotní středisko, kde působí dva lékaři pro děti a dorost a tři praktičtí lékaři pro dospělé. Dále jsou zde dva zubní lékaři a jedna ordinace s gynekologickou péčí. Součástí zdravotního střediska je též ordinace klinické psychologie a nově také masérské služby. S budovou zdravotního střediska sousedí lékárna. Pohotovostní ordinací obec nedisponuje, ale tuto službu poskytují buď 8 km vzdálené Kralupy nad Vltavou, nebo 11 km vzdálené Neratovice, což jsou také nejbližší nemocnice.

Sociální péče v obci Odolena Voda je na dobré úrovni. V roce 1998 bylo v dolní části města postaveno 88 bytů s bezbariérovým přístupem, včetně domu s pečovatelskou službou. Dalším poskytovatelem sociálních služeb je Domov seniorů, který sídlí v obci Panenské Břežany vzdálené 2 km od Odolena Vody. Majitelem a zřizovatelem tohoto Domova pro seniory je Středočeský kraj. Budova Domova seniorů, která je mimochodem významnou kulturní památkou, sídlí v barokním zámku z roku 1707. Celá budova je po kompletní rekonstrukci řešena jako bezbariérová. Domov má kapacitu 38 lůžek, z toho 19 pro seniory a 19 pro osoby se zvláštním režimem, což jsou senioři s vážnějšími psychickými potížemi, především demencí. Je zde zajištěna celodenní odborná ošetrovatelská a lékařská péče. Vzhledem k věkové struktuře obyvatelstva je tato kapacita v současné době dostačující. Do budoucna, kdy je předpoklad stárnutí populace bude ovšem potřeba hledat nová řešení péče o seniory.

Poskytovatelem sociálních a zdravotních služeb v obci je také Farní charita Neratovice, která v Odolena Vodě zajišťuje ošetrovatelskou a od roku 2007 také pečovatelskou službu především pro seniory a také různě zdravotně hendikepované osoby. O zdravotní ošetrovatelskou službu se starají na základě indikace lékaře zdravotní sestry

v bytech klientů. Pečovatelská služba je zajišťována pečovatelkami v terénu a jedná se o služby související s běžným chodem domácnosti, které si senioři a další jinak hendikepované osoby nedokáží obstarat sami.

5.2.3 Obchody a služby

Obec disponuje dostatečnou nabídkou obchodů a základních služeb pro občany. Je zde Česká pošta, pobočka České spořitelny, pobočka Kooperativy pojišťovny, 2 bankomaty, sázková kancelář Fortuna, 3 kadeřnictví, kosmetika, pedikúra, posilovna, solárium, 2 autoservisy, pneuservis, stříhání psů.

Z obchodů jsou to především dvě samoobsluhy s rozšířeným sortimentem, dále 2 prodejny s prodlouženou otevírací dobou, 3 masny, 2 prodejny ovoce zelenina, 2 květinářství, papírnictví - hračky, železářství, drogerie, zlatnictví, 2 cukrárny. Ve městě není prozatím žádný supermarket, což je jistě vzhledem k velikosti a potřebám obyvatel škoda. Starostka města v rozhovoru pro měsíčník Odolen (9/2010) uvedla, že byly osloveny společnosti Plus, Norma, Kaufland, Penny, Lidl a Billa. Společnost Lidl má již vydané stavební povolení platné do 9/2011, dále červnové zastupitelstvo města schválilo záměr na výstavbu prodejny společnosti Penny Market a vážný zájem o výstavbu projevila také společnost Billa. Pokud se tedy uskuteční alespoň jedna výstavba supermarketu, bude to pro město a jeho obyvatele velký přínos.

Obyvatelé města, kteří nemají možnost garážového stání a nechtějí svá vozidla z jakéhokoliv důvodu parkovat před domy, mohou využít placené služby v podobě hlídaného parkoviště s Non-stop provozem.

Důležitou službou občanům přispívající k bezpečnosti města a ke snížení kriminality je přítomnost Městské policie a Policie ČR, které spolu obě úzce spolupracují.

5.2.4 Ubytování a stravování

V obci se nachází celkem 9 restauračních zařízení a hospod různých cenových skupin a 1 nyní nově otevřená pizzerie s rozvážkovou službou. Tyto restaurace jsou rovnoměrně rozprostřené na celém území obce a téměř všechny poskytují možnost stravování.

Nabídka ubytování je v obci možná na jednom místě a to v Pivovarském sklípku, který se nalézá na Dolním náměstí. Kapacita ubytovacího zařízení je 47 osob a tato kapacita je vzhledem k současnému minimálnímu cestovnímu ruchu v obci dostačující, což dokazuje nízká vytíženost tohoto zařízení. Dlouhodobé ubytování, jako spíše alternativu ke klasickému bydlení, nabízí ubytovna na Horním náměstí dříve využívaná pro zaměstnance Aera Vodochody. Ubytovna je v soukromém vlastnictví a nabízí 69 samostatných bytových jednotek s dispozicemi 1+1 nebo 2+1 s vlastním sociálním zařízením a balkonem. V současnosti je využívána hlavně jako přechodné bydliště pro rodiny s dětmi, které například potřebují překlenout dobu mezi prodejem vlastního bytu a výstavbou rodinného domu, a také pro lidi z jiných regionů pracujících v Praze a okolí.

5.2.5 Kultura a sport

Kultura a především sport patří mezi významné, hlavní volnočasové aktivity místních obyvatel. Sport má v obci dlouholetou tradici a to hlavně díky mužskému volejbalu, který se stal synonymem úspěchu ve volejbalovém světě. Klub vznikl v roce 1953 pod názvem Aero. Od roku 1968 je družstvo pravidelným účastníkem nejvyšší volejbalové soutěže mužů. V roce 1977 byla v obci postavena sportovní hala a v téže roce klub také získal svůj první titul mistra republiky. V roce 2004 klub svojí činnost z finančních důvodů ukončil a zdálo se, že bohatá historie a tradice v obci končí, ale díky snaze bývalých hráčů klubu a mnoha místních nadšenců se nakonec podařilo tradici volejbalu na Odolce obnovit a byl založen nový klub pod staronovým názvem Aero Odolena Voda. V současné době hraje družstvo opět první ligu mužského volejbalu.

Druhým sportem, který se svými výkony dostává do povědomí sportovní veřejnosti a je oddíl trampolín při TJ Aero Odolena Voda založený v roce 2003. Za svojí poměrně krátkou existenci oddíl získal mnoho úspěchů na domácích i mezinárodních soutěžích, včetně titulů mistra republiky.

V horní části obce se nachází sportovní areál, kde jsou kromě zmíněné haly na volejbal, také 2 fotbalové hřiště, jedno zatravněné na mistrovské soutěže fotbalu různých věkových kategorií a jedno se škvárovým povrchem na trénink. Dále jsou zde 2 pískové hřiště na plážový volejbal a nově vybudovaný skatepark pro In-line, BMX, Skateboarding a další venkovní aktivity tohoto zaměření především pro mladé lidi. Celý areál je oplocen a do budoucna se předpokládá jeho rozšíření pro více sportovních aktivit.

Dále se v obci nalézají 3 antukové kurty tenisového oddílu TJ Aero Odolena Voda založeného v roce 1955. Tenisové dvorce mohou využívat jak členové oddílu, tak i běžní občané po zaplacení příslušného poplatku. Všem hráčům je v areálu k dispozici šatna se sprchou a také parkovací plocha pro 5 vozidel.

Posledním místem pro sport a odpočinek v obci je multifunkční sportovní areál, který byl za podpory města Odolena Voda a dalších sponzorů opraven a zčásti uveden do provozu pod záštitou Sdružení přátel pohybu v Odolena Vodě. Občanské sdružení vzniklo v roce 2003 a dalo si za cíl uvedení do provozu právě tohoto chátrajícího areálu, který v minulosti sloužil pro organizované sportovní oddíly, k výuce tělesné výchovy na zdejší základní škole i pro rekreační sportovní aktivity v obci. V současnosti je v provozu pouze jedno hřiště. Po úplném dokončení by měl tento sportovní areál se dvěma antukovými hřišti a tribunami pro diváky nabídnout široké veřejnosti, především však dětem a mládeži možnost provozování různých sportovních aktivit a trávení volného času. Je zde možné provozovat volejbal, nohejbal, tenis, líný tenis, badminton a další podobné sporty. Součástí areálu bude také sociální zázemí, šatny, sprchy a dětský koutek.

Kromě zmíněných oddílů volejbalu, trampolín, fotbalu a tenisu působí v obci ještě oddíly orientačního běhu, stolního tenisu a šachový oddíl. Dále v tělocvičně základní školy vzniklo při TJ Aero sdružení Sport pro všechny, kde je možné se zúčastnit hodin Aerobicu, Gymnastiky a Florbalu.

Kulturní vyžití není v obci na takové úrovni, jako je tomu u sportu, ale i tak je dostačující. K pořádání tanečních zábav a plesů slouží v obci prostory místních pohostinství. Jedná se o sál v Závodním klubu Aero a sál v restauračním zařízení Opera. Na těchto dvou místech probíhají nejrůznější kulturní a společenské akce, plesy a hudební koncerty. Prostory sálu v Závodním klubu Aero jsou navíc využívány jako obecní volební místo a také pro veřejné zasedání zastupitelstva města.

Na Dolním náměstí je především pro mladší generaci disko-herna-bar Santa Maria, kde každou sobotu probíhají pravidelné diskotéky s bohatým programem. Prostory tohoto podniku je možné si také pronajmout na soukromé a firemní akce.

Ve městě nalezneme dvě knihovny. Jedna se nachází v ulici Československé armády a její pobočka v Dolínku v rodném domku jednoho z nejvýznamnějších rodáků obce Vítězslava Háška (1835-1874). Zde je také vybudované muzeum a výstavní galerie.

Mezi kulturní pamětihodnosti města, které je zajímavé zmínit, patří především Kostel svatého Klimenta, kde se konají pravidelné bohoslužby, dále sloup se sochou Panny Marie z roku 1706 nacházející se na náměstí, zámek Odolena Voda, který vznikl přestavěním z renesanční tvrze a také židovský hřbitov ležící na katastrálním území města západním směrem. Tento hřbitov byl založen počátkem 19. století a dnes je na ploše 0.37 ha dochováno kolem 200 náhrobků z let 1831-1935.[8]

5.3 Doprava a technická infrastruktura

5.3.1 Doprava

Rozvojem oblasti dopravní infrastruktury je přímo podmíněn celkový ekonomický rozvoj daného území a rozvoj sociálních podmínek pro jeho obyvatele. Nekvalitní nebo dokonce chybějící dopravní obslužnost je problémem mnoha příměstských oblastí. Jednou z hlavních předností města Odolena Voda je jeho kvalitní dopravní infrastruktura. Je zde doprava silniční, autobusová a letecká. Železniční doprava se v obci nenachází. Nejbližší vlakové nádraží je v 3 km vzdálených Úžicích. Větší vlakové nádraží, které zajišťuje vnitrostátní dopravu potom v 7 km vzdálených Kralupech nad Vltavou.

Autobusovou dopravu poskytují dva dopravci a to ČSAD Mělník a.s. a firma Ropid, která je organizátorem Pražské integrované dopravy. Spojení s Prahou zajišťují linky 370,372,373 a 374 s konečnou stanicí na trase metra C Kobylisy. Víkendové spojení potom pouze linky 370 a 373. Spojení s okolními městy, ale pouze ve všední dny zajišťují linky 413 Odolena voda- Kralupy nad Vltavou, 417 Odolena Voda- Brandýs nad Labem a 418 Odolena Voda- Neratovice.

Místní komunikace a silnice III. tříd tvoří základní komunikační kostru města. Spojení s Prahou potom zajišťuje silnice II. třídy 608 s možností na exitu Zdiby nájezdu na rychlostní silnici R 8. V těsné blízkosti města vede Dálnice D 8 Praha- Ústí nad Labem- Německo. Ovšem absence nájezdu na tuto dálnici je pro obec velkým handicapem z hlediska dalšího sociálního a ekonomického rozvoje. Nejbližší nájezd na dálnici D 8 je exit 9 Úžice. Nejnovější územní plán města s napojením na Dálnici D 8 počítá

vybudováním mimoúrovňové křižovatky. V případě výstavby Mezinárodního letiště Vodochody bude potom přímý nájezd na dálnici nutností, neboť zatížení silnice II. třídy, která je nyní jedinou spojnicí letiště s Prahou, by bylo vzhledem k dopravě spojené s provozováním letiště neúnosné.

Letecká doprava v obci zatím neposkytuje dopravu široké veřejnosti. V současnosti má letiště Vodochody status neveřejného mezinárodního letiště. Jeho klienty jsou především letecké školy, které zde provádějí výcvik pilotů, dále privátní klientela se soukromými letouny a také zákazníci mateřské společnosti AERO Vodochody a.s.

Cyklistická doprava, cykloturistika je vzhledem k rovinatému charakteru krajiny s mnoha přírodními a kulturními památkami v okolí ve městě hojně využívána. K tomuto účelu slouží vozovky silnic, místních i účelových komunikací, cyklostezky.

5.3.2 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura ve městě je na velmi dobré úrovni. Výrobu a distribuci pitné vody a kanalizační síť ve městě provozuje firma VEOLIA, Středočeské vodárny a.s. se sídlem v Mělníku. Zásobování elektrickou energií zajišťuje společnost ČEZ a.s. se sídlem v Praze. Dodavatelem zemního pro město je Pražská plynárenská a.s. se sídlem v Praze. Zásobování teplem zajišťuje společnost K. A. Contracting s.r.o. centrálním systémem z místní plně plynofikované výtopny, ale pouze částečně a to pro sídlištní výstavbu a veřejné objekty v obci. Starší část zástavby v horní části města a rodinné domy používají k vytápění plyn a elektřinu a také lokální paliva. Kvalita teplofikace je tedy různá z hlediska energetického a ekologického a je silně ovlivňována tržními podmínkami. Svoz komunálního odpadu a to jak směsného tak i tříděného zajišťuje pro město firma A. S. A. spol. s.r.o. se sídlem v Praze. Svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu zajišťují technické služby města, které provozují také sběrný dvůr. Telekomunikační síť v obci je řešena pomocí zemních kabelů a provozuje ji společnost Telefónica O2, dříve Český Telecom. V nově vznikající zástavbě rodinných domů se ovšem tyto rozvody již nebudují. Plné pokrytí telefonním signálem zajišťují všichni mobilní operátoři v České republice tj. O2, T-Mobile, Vodafone a nově také U:fon. Území města je plně digitalizované a je zde možné naladit běžně dostupné televizní programy. V některých lokalitách je instalována kabelová televize. Připojení na internet je v celé obci dostačující a je možné si vybrat z mnoha možností. A to zemními kabely, pokud jsou rozvedeny, Wi-Fi anténami i signály

mobilních operátorů. Záleží jen na finančních možnostech a preferencích jednotlivých uživatelů.

5.4 Ekonomická charakteristika

5.4.1 Zemědělství a průmysl

V dřívějších dobách byla obec Odolena Voda a její okolí díky hojnosti vody především zemědělskou oblastí bez jakéhokoliv náznaku urbanizace. Svědčí o tom rovinný charakter krajiny s rozsáhlými lány polí. Nešetrné zemědělství zaměřené především na kvantitu, nikoliv na kvalitu mělo za následek výstavbu zemědělských budov, silážních jímek a odpadních jam. V dobách socialismu, tak jako v mnoha dalších obcích sídlilo v obci Jednotné zemědělské družstvo. Ovšem po roce 1989 družstvo jako mnoho dalších v České republice zkrachovalo a dnes je na jeho místě pouze zchátralý objekt bez jakéhokoliv využití. Pole a louky přešly do vlastnictví obce a soukromých vlastníků, kteří tyto plochy získali v restituci nazpět. Část restituentů nechává tyto plochy ležet ladem jako dobře uložený zdroj finančních prostředků, mnoho restituentů však nechtělo z jakýchkoliv důvodů v zemědělské činnosti pokračovat, zrovna tak jako město a rozprodali tyto plochy developerským společnostem. Město prodejem těchto svých pozemků získává tolik potřebné finanční prostředky do obecního rozpočtu, které dále investuje do rozvoje města. Otázkou zůstává, jestli toto řešení je dlouhodobě udržitelné a jen pozitivní, což jistě není. Obecní plochy, resp. pozemky určené k prodeji se časem vyčerpají a město bude muset hledat jiná vhodná řešení získávání finančních prostředků do obecního rozpočtu. Pro stavební a developerské společnosti jsou však tyto pozemky velmi výhodné vzhledem k bezprostřední blízkosti města a s tím spojené bezproblémové napojení na inženýrské sítě (voda, elektřina, plyn, kanalizace). Již vybudovaná kvalitní dopravní infrastruktura a dostupnost služeb pro obyvatele, spolu s výborným spojením do hlavního města Prahy dělá z obce Odolena Voda jednu z nejžádanějších lokalit na Praze východ, potažmo v celém severním regionu.

I když je region severně od Prahy průmyslovou oblastí a to hlavně díky třem významným podnikům (Spolana Neratovice a.s., která je největší chemickou továrnou v ČR, Česká rafinářská a.s. - největší zpracovatel a výrobce ropných produktů v ČR a Kaučuk Kralupy a.s. - výrobce umělého kaučuku a plátů, obě se sídlem v Kralupech nad Vltavou) tak Odolena Voda není průmyslovým městem v pravém slova smyslu. Výjimku

tvoří AERO Vodochody a.s. - letecký průmysl. Jiný výrobní závod se na území obce nevyskytuje.

5.4.2 Významní zaměstnavatelé obce

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem ve městě je AERO Vodochody a.s. se sídlem Odolena Voda, Dolínek, ul. U Letiště č. p. 374. AERO Vodochody a.s. je největším výrobcem letecké techniky v České republice. V současnosti má 1300 kmenových zaměstnanců. Zaměřuje se především na spolupráci s předními leteckými výrobci v rámci mezinárodních kooperačních projektů. V rámci svého vojenského programu je Aero historicky největším výrobcem proudových cvičných letadel na světě a partnerem několika armád, zejména Armády České republiky. Letos Aero slaví 90. výročí svého založení a řadí se tak mezi nejstarší výrobce letecké techniky na světě. Jediným současným vlastníkem společnosti je skupina Penta Investments.

Mezi další zaměstnavatele města patří Igepa velkoobchod papírem spol. s.r.o. Ke stadionu 400 Odolena Voda, COLAS CZ a.s. těžba kamene a výroba drceného kameniva, lom Čenkov-Odolena Voda, Koberce Breno spol. s.r.o. Teplická 501 Odolena Voda.

Dále v Odolena Vodě působí řada živnostníků, řemeslníků a drobných podnikatelů a v malé míře poskytuje zaměstnání v obci také terciální sektor v oblasti občanské vybavenosti (školství, zdravotnictví, služby).

Ostatní ekonomicky aktivní obyvatelstvo je nuceno dojíždět za prací do okolních měst, především do Prahy, dále Kralup nad Vltavou, Neratovic, Brandýsa nad Labem.

5.4.3 Nezaměstnanost

Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 10. 2010 byla dle dat Českého statistického úřadu v celorepublikovém měřítku 8,6 %. Nezaměstnanost v okrese Praha východ byla 3,8 % což je nejnižší ze všech okresů v České republice.[10] V samotném městě Odolena Voda byla k 31. 10. 2010 dle dat uveřejněných na portálu MPSV míra nezaměstnanosti 5,9 %.[11] Tato hodnota je sice vyšší oproti hodnotě míry nezaměstnanosti v okrese Praha – východ, kam Odolena Voda územně spadá, ale v porovnání s celorepublikovým měřítkem je výrazně nižší.

5.5 Správa města

Město Odolena Voda je územním samosprávným celkem s právní subjektivitou. Je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicemi území obce. Město Odolena Voda je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplívající. V zařazení obcí podle rozsahu výkonu přenesené působnosti se jedná o obec s pověřeným obecním úřadem. Nejvyšším orgánem městského úřadu je zastupitelstvo města, které má 15 členů, dále pak rada města, která má 5 členů. Jménem města pak jedná starosta města nebo místostarosta města. Odbory městského úřadu v Odolena Vodě jsou Odbor samosprávy, Sekretariát, Sociálněsprávní odbor, Finanční odbor a Odbor tajemníka.

Při zastupitelstvu města Odolena Voda působí 3 výbory a to: Výbor finanční, Výbor kontrolní a Výbor osadní. Při radě města Odolena Voda působí celkem 11 komisí a to: Komise bytová, Komise dopravní, Komise investiční, Komise kulturní, Komise pro občanské záležitosti, Komise pro seniory, Komise pro životní prostředí, Komise sociální a pro rodinu a dítě, Komise sportovní, Komise stavební, Komise škodní a likvidační. K výborům a komisím města patří také Redakční rada městského zpravodaje Odolen.

Město je zřizovatelem organizačních složek: Technické služby Odolena Voda, Úžická 33, Odolena Voda; Jednotka sboru dobrovolných hasičů města Odolena Voda, okr. Praha-východ, Náměstí Vítězslava Háška, Dolínek, Odolena Voda; Městská knihovna, Československé Armády 362, Odolena Voda; Sportovní hala, Ke stadionu 375, Odolena Voda.

Město je zřizovatelem příspěvkových organizací: Mateřská škola Odolena Voda, okr. Praha-východ, Komenského 307, Odolena Voda; Základní škola Odolena Voda, okr. Praha-východ, Školní 200, Odolena Voda. Město je zřizovatelem zvláštního orgánu města: Městská policie, Ke Stadionu 314, Odolena Voda.[9]

5.6 Životní prostředí

Životní prostředí a s tím spojená kvalita života v dané lokalitě je z pohledu autora této Bakalářské práce asi největším problémem města Odolena Voda. Negativně na život ve městě působí hned celá řada faktorů. Je ale nutné předem říci, že žádný z těchto

negativních faktorů nemá tak zásadní vliv na obyvatele města, aby vedl k jejich odlivu. Prvním z nich je fakt, že region severně od Prahy jako ostatně celá severní část České republiky je průmyslovou oblastí. Průmyslové podniky a továrny v okolních městech, především v Neratovicích a Kralupech nad Vltavou mají často za následek zhoršenou kvalitu ovzduší. Není neobvyklým jevem, hlavně v podzimním a zimním období, celodenní inverze.

Dalším a snad ještě palčivějším problémem je pro obyvatele jižní a jihovýchodní části města (horní sídliště a satelitní lokality Na Zdolnici a Za Klokočkou) hluková zátěž způsobená těsnou blízkostí dálnice D 8 a to hlavně v nočních hodinách. Tu způsobuje nejen automobilová, ale hlavně kamionová doprava na dálnici. Stovky kamionů denně proudí po dálnici jednak do Německa a také do logistického parku Úžice vzdáleného od hranice města Odolena voda 2 km. Tento logistický park s celkovou skladovou plochou 81 000 metrů čtverečních je typickou ukázkou komerční suburbanizace. Zastavěná plocha skladů je neúměrná počtu vytvořených pracovních míst a o negativěch v podobě kamionové dopravy spojené s provozem tohoto logistického centra nelze ani pochybovat. Navíc jeho architektonická úroveň je nevalná a nikterak nezapadá do urbanistické koncepce obce Úžice, města Odolena Voda a okolní krajiny. Posledním jevem, který negativně působí na životní prostředí ve městě, resp. na jeho katastrálním území je ekologická zátěž v podobě silážních jímek a betonových jam, jako pozůstatky po předchozí zemědělské činnosti v dobách socialismu. Je tedy jen na finančních možnostech města, kdy tuto ekologickou zátěž na životní prostředí ve svém katastrálním území odstraní.

5.7 SWOT ANALÝZA

5.7.1 Silné stránky (S)

Výhodná poloha a vzdálenost do hlavního města Prahy; Nízká míra nezaměstnanosti v porovnání s celorepublikovou hodnotou (ČR 8,6 %, Odolena Voda 5,9 %); Rostoucí počet obyvatel; Kvalitní dopravní a technická infrastruktura; Kompletní občanská vybavenost; Sociální služby pro občany.

5.7.2 Slabé stránky (W)

Méně kvalitní životní prostředí; Vyšší stáří části rodinných domů ve městě; Absence supermarketu vzhledem k počtu obyvatel a jejich potřebám; Horší autobusové spojení o víkendech a žádné noční spojení; Téměř žádný cestovní ruch.

5.7.3 Příležitosti (O)

Výstavba mezinárodního letiště a s tím spojený nárůst pracovních příležitostí a celkový rozvoj města resp. celého regionu; Vybudování mimoúrovňové křižovatkynapojení na dálnici D 8; Podpora cestovního ruchu ze strany centrálních orgánů; Realizace projektu Ekopark a s tím spojený nárůst cestovního ruchu.

5.7.4 Hrozby (T)

Další neregulovaná výstavba rodinných domů; Nárůst automobilové dopravy v případě nevybudování napojení na dálnici D 8; Možný odliv obyvatel v případě dalšího zhoršování životních podmínek spojených především s výstavbou mezinárodního letiště (hluk, prašnost, zvýšené dopravní zatížení).

5.8 Katalog projektů

Pro nastínění dalšího možného rozvoje obce Odolena Voda jsou důležité především dva významné projekty, které se zde mají realizovat a to Projekt č. 1 Výstavba veřejného mezinárodního Letiště Vodochody a Projekt č. 2 Ekopark Odolena Voda.

5.8.1 Projekt č. 1 Výstavba veřejného mezinárodního Letiště Vodochody

Cíl projektu: Cílem projektu je přeměna stávajícího továrního letiště Aera na letiště mezinárodního významu, které by se mělo stát po pražské Ruzyni druhým největším letišťem v České republice.

Cílová skupina: Cílovou skupinou je široká veřejnost využívající leteckou dopravu jako způsob přepravy.

Popis projektu: Projekt výstavby letiště je svým rozsahem a objemem finančních prostředků projektem celoregionálního a dá se říci i celostátního významu. Investiční skupina Penta jako jediný současný vlastník letiště Aera Vodochody jej hodlá přeměnit na

letišťe mezinárodního významu a zaměřit se na provozování především nízkonákladových aerolinií, nepravidelných a privátních letů. Počet ročně přepravených pasažérů by měl dosáhnout 3,5 milionů. A počet odbavených letadel 141 v charakteristickém letovém dni. Záměr plánované výstavby veřejného letiště sebou nese od začátků řadu pochybností a hlavně nespokojenost z řad obyvatel okolních obcí, které se seskupily ve Sdružení proti letišti. Ve všech těchto obcích proběhlo místní referendum, ve kterém se obyvatelé jasně vyjádřili proti výstavbě letiště. Město Odolena Voda není členem tohoto sdružení a referenda, které zde proběhlo, se zúčastnilo pouze 26,05 % obyvatel. A protože nebylo dosaženo zákonem stanoveného počtu oprávněných osob v referendu tj. 35 %, je toto referendum neplatné.[9] Zastupitelstvo města Odolena Voda předložený záměr výstavby letiště jednoznačně odmítlo a schválilo řadu odborných námitek a připomínek, které byly ministerstvem životního prostředí akceptovány a míní ve svém zákonném snažení pokračovat. Starostka města naproti tomu výstavbu města podporuje za předpokladu, že budou splněny limity životního prostředí. Výstavba a následný provoz letiště má jistě své klady i zápory a názory na toto téma se různí. Pozitivně se jeví především vytvoření 3000 nových pracovních míst, vybudování přímého nájezdu na dálnici D 8, který je podmínkou výstavby letiště, a také celkový ekonomický a sociální rozvoj území. K negativním faktorům provozu letiště patří zvýšená prašnost, dopravní zátěž, způsobená navazující automobilovou dopravou, hluková zátěž, emise v ovzduší. Existuje zde také bezpečnostní riziko v případě letecké katastrofy v podobě chemických závodů a skladů nouzových strategických zásob ropy v Kralupech nad Vltavou a jaderného reaktoru v Řeži. V neposlední řadě se obyvatelé dotčených obcí bojí znehodnocení majetku.[14]

Předpokládaný termín realizace: Přelom let 2012 a 2013

Předpokládané náklady: 3 mld. Kč

Způsob financování: Soukromé zdroje akciové společnosti Penta Investments

5.8.2 Projekt č. 2 Ekopark Odolena Voda

Cíl projektu: Cílem projektu je fyzická ukázka bydlení s využitím ekologicky šetrných technologií a materiálů v pasivním nebo nízkoenergetickém standardu, dále poskytování informací a praktický trénink o ekologických technologiích snižujících energetickou náročnost výroby a provozu staveb a také ekologické vzdělávání a osvěta.

Cílová skupina: Široký záběr od laické i odborné veřejnosti se zájmem o ekologicky šetrnou výstavbu rodinných domů, architekti, projektanti, stavební firmy, realizační party až po developery a Veřejnou správu.

Popis projektu: Ekopark Odolena Voda by měl stát na katastrálním území města na pozemcích mezi dálnicí D 8 a silnicí II. třídy 608. 11. 11. 2010 bylo Ekoparku uděleno pravomocné územní rozhodnutí. Jedná se o komplex staveb ve skutečné velikosti a v reálných podmínkách s využitím ekologicky šetrných technologií a materiálů z obnovitelných zdrojů v pasivním, nebo nízkoenergetickém standardu. Tento Ekopark by se měl stát díky své unikátní zážitkové formě velmi oblíbeným návštěvním místem a podpořit tak zvýšení cestovního ruchu v obci. Podle názoru investora a zadavatele, kterým je obecně prospěšná společnost Prosperita, bude hrát významnou roli při přijetí filozofie udržitelného rozvoje v České republice.[13]

Předpokládaný termín realizace: 2012

Předpokládané náklady: desítky milionů korun

Způsob financování: Vlastní zdroje o.p.s. Prosperita s využitím strukturálních fondů EU (Operační program Podnikání a inovace).

5.8.3. Porovnání a zhodnocení projektů

Oba výše uvedené projekty, tedy Projekt č. 1 Výstavba veřejného mezinárodního Letiště Vodochody a Projekt č. 2 Ekopark výrazně ovlivní budoucí rozvoj obce Odolena Voda. Větší důležitost a také větší vliv na rozvoj obce bude mít jednoznačně Projekt č. 1 a to nejen díky svému rozsahu a investicím do něj, ale také kvůli pozitivním i negativním stránkám, které jsou s jeho výstavbou a provozem spojeny. Dále výstavba mezinárodního letiště nebude mít význam jen pro samotnou obec Odolena Voda a region Střední Čechy, ale také pro celou Českou republiku. Oproti tomu Projekt č. 2 nenabývá svojí důležitostí pro region takového významu jako projekt č. 1, ovšem pro obec a její budoucí vývoj je také velmi důležitý a to zvláště z důvodu podpory cestovního ruchu, který by se měl výstavbou Ekoparku zvýšit. V neposlední řadě Projekt č. 2 s sebou nenesé žádná negativa, jako je tomu u Projektu č. 1. v podobě hluku, prašnosti, zvýšené dopravy apod.

6. Závěr

Tato bakalářská práce si kladla za cíl zhodnotit a analyzovat sociální a ekonomický rozvoj města Odolena Voda od dob jeho vzniku až po současnost. Jako každé město či vesnice je i Odolena Voda specifická svými vnitřními i vnějšími podmínkami a tyto podmínky mají vliv na tvorbu strategie rozvoje. Po Úvodu v první kapitole a Cíli práce a metodice ve druhé kapitole, jsou ve třetí kapitole vysvětleny nejdůležitější pojmy použité pro samotné zpracování bakalářské práce v kapitole 5. Analýza výsledků. Kapitola 4 je zaměřena jednak na historii města Odolena Voda od jeho založení až po současnost a také na stručnou charakteristiku města. Kapitola 5 je členěna na několik podkapitol a jejím smyslem bylo zpracování všech dosažených výsledků, včetně SWOT analýzy. Je patrné, že počet obyvatel města má vzestupnou tendenci a značí tedy demografický nárůst. Věková struktura obyvatel je ve všech kategoriích na téměř stejné úrovni ve srovnání se Středočeským krajem i celou Českou republikou a nejsou zde žádné výrazné odchylky. Občanská vybavenost ve městě je na velmi dobré úrovni, zrovna tak i technická infrastruktura. Ekonomická charakteristika ukazuje, že i přes nízkou míru nezaměstnanosti v obci, potažmo v celém regionu, není Odolena Voda zemědělským ani průmyslovým centrem a spíše se zde projevují prvky rezidenční suburbanizace. Správa města plní svoji funkci a je běžná a srovnatelná s ostatními městy stejné velikosti a významu v České republice. Největší slabinou města se ukázala být kvalita životního prostředí, i když také není nikterak dramatická a zatím nemá vliv na snížení atraktivnosti lokality, nebo odliv obyvatel. Ze socioekonomické analýzy vychází SWOT analýza, která ukazuje na silné a slabé stránky, na hrozby, ale také na možné příležitosti rozvoje města. Pokud se tedy uskuteční oba významné projekty uvedené v kapitole 5.8 Katalog projektů, zrovna tak jako bude pokračovat současný demografický nárůst počtu obyvatel při dodržení kvality poskytovaných služeb, má město Odolena Voda ty nejlepší předpoklady pro další pozitivní vývoj do budoucnosti. Existují ale také faktory, které mohou rozvoj obce ohrozit a to hlavně další neregulovaná nadměrná výstavba rodinných domů při zachování současné občanské vybavenosti a případný možný odliv obyvatel zapříčiněný projevením negativních důsledků spojených s provozem letiště, především zvýšená dopravní zátěž. Oba tyto faktory, které mohou rozvoj obce zastavit, případně ohrozit může obec omezit, nebo jim zcela zabránit. A to důslednou regulací nové výstavby rodinných domů současně s neustálým zlepšováním občanské vybavenosti a dále pak je nezbytná nutnost potřeby

výstavby napojení na dálnici D 8 tak, aby se co nejvíce minimalizovala dopravní zátěž pro město, spojená s provozem mezinárodního letiště. Je tedy jen na vedení města a na samotných občanech Odolena Vody, jakým směrem se v budoucnosti bude město ubírat. Lze jen doufat, že i nadále bude město atraktivní a vyhledávanou lokalitou pro bydlení a bude poskytovat svým občanům ty nejlepší podmínky pro spokojený život jako je tomu nyní.

7. Seznam použitých zdrojů

7.1. Seznam použité literatury:

[1] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. rozšířené vydání. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2008

[2] Pavel Mates, René Wokoun a kolektiv. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. Vydalo nakladatelství Prospektum, Praha, 2001

[3] Jitka Peková, Jaroslav Pilný, Marek Jetmar. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Vydalo nakladatelství ASPI, Praha, 2005

[4] Jiří Blažek, David Uhlíř. Teorie regionálního rozvoje, nástin, kritika, klasifikace. Vydala Universita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, Praha, 2002

[5] Radomír Havlík. Úvod do Sociologie. Vydala Universita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2004

[6] Karel Žaloudek. Encyklopedie politiky. Vydalo nakladatelství Libri, Praha, 1996

[7] Fiala P., Pitrová M. Evropská unie. Centrum pro studium demokracie a kultury, Brno, 2003

[8] Středočeský kraj - města a obce Středočeského kraje, Vydavatelství Proxima Bohemia, Rožnov pod Radhoštěm, 2010

7.2. Internetové zdroje:

[9] <http://www.odolenavoda.cz> (citováno dne: 27. 11. 2010)

[10] <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home> (citováno dne: 15. 1. 2011)

[11] <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/> (citováno dne: 5. 1. 2011)

[12] <http://www.sslvt.cz> (citováno dne 16. 12. 2010)

[13] <http://www.ekoparkodolenavoda.cz> (citováno dne: 10. 1. 2011)

[14] <http://www.stopletistivodochody.cz> (citováno dne: 9. 1. 2011)

8. Přílohy

Příloha 1 - Historický lexikon - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích SO ORP [1] (B – O)

Příloha 2 - Historický lexikon - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích SO ORP [1] (P – Z)

Příloha 3 – Statistický přehled obce Odolena Voda

Příloha 1 - Historický lexikon - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích SO ORP [1] (B – O)

Počet obyvatel [2]
přepočet na územní strukturu obcí
2005

SO ORP	Obec	Sčítání v roce								
		1869	1890	1910	1930	1950	1970	1980	1991	2001
Brandýs nad Labem	Baš'	531	649	711	793	666	610	614	555	549
	Borek	125	132	131	159	158	187	181	151	169
	Bořanovice	367	509	508	565	514	511	532	410	466
	Brandýs nad Labem	7 291	8 065	10 681	11 609	12 243	13 993	14 412	15 644	15 298
	Brázdim	530	597	708	686	567	567	543	537	602
	Čelákovice	2 247	2 584	3 752	5 411	7 342	9 395	10 390	10 295	10 031
	Dobročovice	297	274	322	318	221	193	128	118	123
	Dřevčice	306	384	419	583	427	541	509	454	467
	Dřísy	546	653	681	890	874	858	822	721	736
	Hlavenec	382	406	457	440	377	284	274	277	311
	Horoušany	575	583	588	614	521	505	440	367	405
	Hovorčovice	260	370	347	552	724	954	1 073	976	984
	Husinec	148	159	163	421	560	863	786	814	852
	Jenštejn	479	496	512	538	402	362	424	491	508
	Jirny	1 147	1 167	1 423	1 835	1 781	1 641	1 469	1 302	1 331
	Káraný	110	116	132	276	460	510	513	450	452
	Klecany	958	1 146	1 337	1 760	1 676	2 146	2 081	1 924	1 958
	Klíčany	213	273	341	314	266	283	276	288	293
	Konětopy	395	412	459	425	347	333	317	270	259
	Kostelní Hlavno	609	590	723	591	493	445	414	327	355
	Křenek	338	316	398	369	336	293	254	223	218
	Květnice	248	193	285	290	231	164	136	115	120
	Lázně Toušeň	788	889	1 032	1 323	1 343	1 226	1 094	978	1 004
	Lhota	301	356	396	373	420	401	397	359	311
	Líbeznice	1 061	1 302	1 197	1 388	1 256	1 304	1 246	1 200	1 316
	Máslovice	226	240	305	374	316	330	302	248	278
	Měšice	299	511	535	746	763	737	911	916	993
	Mochov	579	872	950	1 118	1 012	831	868	896	847
	Mratín	530	781	764	905	641	584	541	538	570
	Nehvizdy	862	853	837	1 130	938	900	904	825	848
Nová Ves	193	206	237	297	183	188	237	213	226	
Nový Vestec	94	146	117	135	379	308	268	307	278	
Odolena Voda	1 412	1 574	1 442	1 170	1 098	3 242	4 063	4 226	4 344	

Poznámky:

[1] SO ORP správní obvod obcí s rozšířenou působností

[2] Počet obyvatel:

1869 - obyvatelstvo přítomné civilní

1880 až 1950 - obyvatelstvo přítomné

1961 až 1991 - obyvatelstvo bydlící (tj. hlášené v obci k trvalému pobytu)

2001 - obyvatelstvo bydlící (osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem)

Příloha 2 - Historický lexikon - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích SO ORP [1] (P – Z)

Počet obyvatel [2]

přepočet na územní strukturu obcí 2005

SO ORP	Obec	Sčítání v roce								
		1869	1890	1910	1930	1950	1970	1980	1991	2001
Brandýs nad Labem	Panenské Břežany	556	553	568	522	466	523	493	433	498
	Podolanka	286	454	509	521	452	546	524	474	488
	Polerady	230	265	291	348	206	237	264	213	229
	Předboj	320	334	409	422	432	392	349	313	279
	Přezletice	419	592	595	722	693	718	738	635	736
	Radonice	424	657	778	758	620	644	600	544	579
	Sedlec	135	158	198	175	115	135	160	169	177
	Sibřina	551	556	590	636	393	547	477	455	473
	Sluhy	589	737	692	757	646	614	634	596	634
	Sudovo Hlavno	559	580	602	568	502	447	438	403	418
	Svémyslce	120	244	225	185	117	133	137	106	109
	Šestajovice	759	853	857	1 096	1 187	1 137	1 124	1 013	1 280
	Škvorec	1 219	1 256	1 351	1 311	1 089	1 068	1 006	875	916
	Úvaly	818	1 130	1 820	4 346	4 693	4 892	4 893	4 604	4 690
	Veleň	437	632	634	903	864	882	796	750	764
	Veliká Ves	308	355	341	365	285	311	255	221	247
	Větrušice	164	223	397	449	369	318	358	332	372
	Vodochody	452	559	626	685	533	510	457	428	449
	Vyšehořovice	605	668	703	737	559	531	549	515	537
	Zápy	989	981	949	1 009	766	719	659	551	596
Záryby	412	461	734	796	691	710	698	641	653	
Zdíby	790	848	996	1 092	1 243	1 116	1 054	971	1 129	
Zeleneč	680	775	852	1 526	1 660	1 631	1 463	1 361	1 383	
Zlatá	108	117	129	159	115	87	84	81	77	
Zlonín	287	264	317	383	296	263	219	219	219	

Poznámky:

[1] SO ORP správní obvod obcí s rozšířenou působností

[2] Počet obyvatel:

1869 - obyvatelstvo přítomné civilní

1880 až 1950 - obyvatelstvo přítomné

1961 až 1991 - obyvatelstvo bydlící (tj. hlášené v obci k trvalému pobytu)

2001 - obyvatelstvo bydlící (osoby s trvalým nebo dlouhodobým pobytem)

Příloha 3 – Statistický přehled obce Odolena Voda

Odolena Voda - 538574

POU Odolena Voda - 21033

okres Praha-východ, CZ0209

ORP Brandýs nad Labem-Stará Boleslav – 2103 Středočeský kraj, CZ020

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stav obyvatel k 1.7.	4 334	4 357	4 430	4 457	4 563	4 963	5 093	5 211	5 342	5 434	Population 1 July
v tom:											
muži	2 176	2 183	2 216	2 240	2 266	2 476	2 535	2 585	2 636	2 679	Males
ženy	2 158	2 174	2 214	2 217	2 297	2 487	2 558	2 626	2 706	2 755	Females
Stav obyvatel k 31.12.	4 349	4 365	4 444	4 451	4 916	5 052	5 176	5 262	5 390	5 495	Population 31 December
v tom ve věku:											
0 - 14	765	712	699	698	748	787	797	804	861	888	Age: 0 - 14
15 - 64	3 098	3 150	3 216	3 215	3 621	3 706	3 775	3 828	3 850	3 899	15 - 64
65 +	486	503	529	538	547	559	604	630	679	708	65 +
Průměrný věk	37,2	37,9	38,4	38,6	37,9	37,9	38,0	38,1	38,1	38,2	Average age
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)	63,5	70,6	75,7	77,1	73,1	71,0	75,8	78,4	78,9	79,7	Index of ageing (65+ / 0 -14 v %)
muži	2 182	2 179	2 235	2 227	2 439	2 515	2 575	2 611	2 656	2 708	Males
v tom ve věku:											
0 - 14	396	366	348	341	361	387	397	408	428	438	Age: 0 - 14
15 - 64	1 576	1 598	1 663	1 658	1 854	1 898	1 919	1 930	1 932	1 953	15 - 64
65 +	210	215	224	228	224	230	259	273	296	317	65 +
ženy	2 167	2 186	2 209	2 224	2 477	2 537	2 601	2 651	2 734	2 787	Females
v tom ve věku:											
0 - 14	369	346	351	357	387	400	400	396	433	450	Age: 0 - 14
15 - 64	1 522	1 552	1 553	1 557	1 767	1 808	1 856	1 898	1 918	1 946	15 - 64
65 +	276	288	305	310	323	329	345	357	383	391	65 +
Sňatky	21	30	23	30	23	37	33	52	29	34	Marriages
v tom podle rodinného stavu snoubenců:											
ženich											
svobodný	14	17	17	22	19	31	22	41	21	26	Single man
rozvedený	7	13	6	8	4	6	10	11	8	8	Divorced man
ovdovělý	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	Widowed man
nevěsta											
svobodná	14	18	17	23	16	31	24	40	21	25	Single woman
rozvedená	7	12	6	7	7	4	9	11	7	8	Divorced woman
ovdovělá	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	Widowed woman
oba	12	14	16	20	16	29	18	36	16	22	Single man and woman
Sňatky na 1 000 obyvatel	4,8	6,9	5,2	6,7	5,0	7,5	6,5	10,0	5,4	6,3	Marriages per 1 000 population
Sňatky podle bydliště nevěsty	18	37	17	21	23	38	32	42	32	32	Marriages by bride's place of residence
Rozvody	18	10	15	19	24	24	29	18	12	16	Divorces
z toho:											
s nezletilými dětmi	15	5	10	12	16	17	15	8	10	12	With minors

Rozvody na 1 000 obyvatel	4,2		2,3	3,4	4,3	5,3	4,8	5,7	3,5	2,2	2,9	<i>Divorces per 1 000 population</i>
Rozvody na 100 sňatků	85,7		33,3	65,2	63,3	104,3	64,9	87,9	34,6	41,4	47,1	<i>Divorces per 100 marriages</i>
Zemřelí	25	27	24	54	42	39	36	34	27	36	Deaths	
v tom: muži	13	12	10	30	22	20	17	21	13	15	<i>Males</i>	
ženy	12	15	14	24	20	19	19	13	14	21	<i>Females</i>	
v tom ve věku: 0 - 14	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	<i>Age: 0 - 14</i>	
15 - 64	9	9	6	22	9	11	13	14	11	8	<i>15 - 64</i>	
65 +	16	18	18	32	32	28	22	20	16	28	<i>65 +</i>	
Zemřelí na 1 000 obyvatel	5,8	6,2	5,4	12,1	9,2	7,9	7,1	6,5	5,1	6,6	<i>Per 1 000 population</i>	
z toho podle příčiny úmrtí:											<i>Deaths by cause</i>	
novotvary (C00 - D48)	8	7	8	25	11	9	13	12	3	8	<i>Neoplasms (C00 - D48)</i>	
nemoci oběhové soustavy (I00 - I99)	13	11	10	23	23	23	16	17	16	25	<i>Diseases of the circulatory system (I00 - I99)</i>	
nemoci dýchací soustavy (J00 - J99)	2	1	-	-	1	-	-	1	-	-	<i>Diseases of the respiratory system (J00 - J99)</i>	
nemoci trávicí soustavy (K00 - K93)	1	-	3	1	1	2	1	1	-	2	<i>Diseases of the digestive system (K00 - K93)</i>	
vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01 - Y98)	1	6	-	3	5	2	1	-	1	1	<i>External causes of morbidity and mortality (V01 - Y98)</i>	
z toho sebevraždy (X60 - X84)	-	3	-	2	1	-	-	-	-	1	<i>Intentional self-harm (X60 - X84)</i>	
Přistěhovalí	96	114	142	131	583	221	209	209	277	217	Immigrants	
v tom: muži	40	56	92	76	292	106	110	99	131	107	<i>Males</i>	
ženy	56	58	50	55	291	115	99	110	146	110	<i>Females</i>	
v tom ve věku: 0 - 14	27	17	12	23	63	43	29	25	52	33	<i>Age: 0 - 14</i>	
15 - 64	66	92	128	105	508	171	168	176	213	177	<i>15 - 64</i>	
65 +	3	5	2	3	12	7	12	8	12	7	<i>65 +</i>	
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	22,2	26,2	32,1	29,4	127,8	44,5	41,0	40,1	51,9	39,9	<i>Immigrants per 1 000 population</i>	
Vystěhovalí	93	107	85	114	126	126	133	168	227	153	Emigrants	
v tom: muži	48	56	45	72	82	53	73	87	121	77	<i>Males</i>	
ženy	45	51	40	42	44	73	60	81	106	76	<i>Females</i>	
v tom ve věku: 0 - 14	18	22	20	23	16	29	21	32	45	32	<i>Age: 0 - 14</i>	
15 - 64	73	79	64	89	103	92	105	125	167	115	<i>15 - 64</i>	
65 +	2	6	1	2	7	5	7	11	15	6	<i>65 +</i>	
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	21,5	24,6	19,2	25,6	27,6	25,4	26,1	32,2	42,5	28,2	<i>Emigrants per 1 000 population</i>	
Přírůstek stěhováním	3	7	57	17	457	95	76	41	50	64	Net migration	
v tom: muži	-8	-	47	4	210	53	37	12	10	30	<i>Males</i>	
ženy	11	7	10	13	247	42	39	29	40	34	<i>Females</i>	
v tom ve věku: 0 - 14	9	-5	-8	-	47	14	8	-7	7	1	<i>Age: 0 - 14</i>	
15 - 64	-7	13	64	16	405	79	63	51	46	62	<i>15 - 64</i>	

65 +

| 1 | -1 | 1 | 1 | 5 | 2 | 5 | -3 | -3 | 1 | 65 +

Přírůstek:	celkový	19	17	79	7	465	136	124	86	128	105	Total increase
	přirozený	16	10	22	-10	8	41	48	45	78	41	Natural increase
	stěhováním	3	7	57	17	457	95	76	41	50	64	Net migration
Přírůstek na 1 000 obyvatel:												
	celkový	4,4	3,9	17,8	1,6	101,9	27,4	24,3	16,5	24,0	19,3	Net migration per 1 000 population
	přirozený	3,7	2,3	5,0	-2,2	1,8	8,3	9,4	8,6	14,6	7,5	Natural increase per 1 000 population
	stěhováním	0,7	1,6	12,9	3,8	100,2	19,1	14,9	7,9	9,4	11,8	Net migration per 1 000 population

¹⁾ umělé přerušování těhotenství

²⁾ EUG = mimoděložní těhotenství